

žir

GLASILO ŽUPE PREČISTOG SRCA MARIJINA - GOSPE FATIMSKE
GOD 2017. BROJ 2

GLASILO ŽUPE
PREĆISTOG SRCA MARIJINA -
GOSPE FATIMSKE
GOD 2017. BROJ 2

NAKLADNIK

Župni ured Župe PSM - Gospe Fatimske
Škrape 8; 21000 Split
Tel.: 021 536 833

UREDNIKA
Maja Duspara

UREDNIČKO VIJEĆE
Don Pavao Piplica, Maja Duspara,
don Ante Žderić, Lucijan Kosor

**GLASILO IZLAZI JEDNOM
GODIŠNJE**

GRAFIČKA PRIPREMA I TISAK
Dalmacija papir - Split

**REDOVNE AKTIVNOSTI U
ŽUPI**

**Nedjeljom i blagdanom, svete
mise 8:00, 9:00, 10:30, 19:00;**

**Radnim danom i subotom, svete
mise u 7:00 i 19:00;**

**Četvrtkom, klanjanje poslije
večernje svete mise;**

**Molitva krunice svakog dana u
18:30 ;**

**Ministrantski susreti, probe zbo-
rova i vjeronauk održavaju se po
redovitom rasporedu.**

Sadržaj:

Uvodnik:

-Uvodna riječ- don Ante Žderić 4

Aktualnosti

Fatima 100 godina poslije
Lucijan Kosor 5
Godina očeva..... 16

Veliki tjedan

Crkva koja služi čovjeku
don Ante Žderić 23
Otajstvo trpljenja- don Ante Žderić 26
Kamen s vrata groba- don Ante Žderić ... 29

Duhovnost

Tabor- don Ante Žderić 31
Pismo Raspetome- don Ante Žderić 32
Život dakle biraj- don Pavao Piplica 32
Neka se ne uzinemiruje srce vaše...-
don Pavao Piplica 35
Na zdravim temeljima
- don Pavao Piplica 35
Srcem do drugog srca
- don Pavao Piplica 36

Iz riznice naše župe

S one strane gitare 36
Liturgijsko čitanje 37

Putešestije

Dolina Neretve – Mirjana Gambiroža 38
Sv. Križ..... 39
Hodočašće u Zadar i Nin- Lidiјa Topić 43

In memoriam- Nediljko Tendera 46
Fotoreportaža - Događaji u slikama 47
Vesele stranice 50

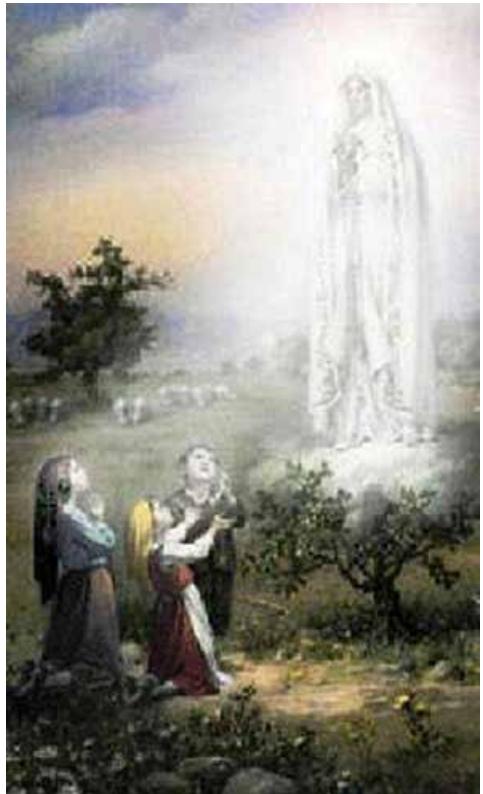
RIJEČ UREDNIKA

Dragi župljani, u svojim rukama držite drugi broj župnih časopisa „Žir“. Dok smo prvi broj posvetili upoznavanju i predstavljanju Župe i župnih aktivnosti, ove godine malo mijenjamo smjer. U ovom broju donosimo izvještaj o Fatimskim događanjima povodom 100-e obljetnice ukazanja; svoje svjedočanstvo o očinstvu dalo nam je nekoliko očeva te brojne duhovne tekstove napisane od strane naših duhovnih staratelja. Vjerujem da će svatko pronaći nešto za sebe, koju ohrabrujuću rečenicu ili možda čak savjet.

Svim župljanima čestitam 50-u obljetnici Župe, hvala svima koji su svojom hra-brošcu, žrtvom i odricanjem, kroz ovih 50 godina, obogaćivali i njegovali njen život.

Maja Duspara, urednik

Gospa djeci: „*Nastavite moliti krunicu. U listopadu će doći i naš Gospodin, sa mnom i svetim Josipom kako bi blagoslovili svijet. Bog je zadovoljan vašim žrtvama.*“

UVODNA RIJEĆ

U2017. godini proslavljamo dvije velike, značajne obljetnice. Prva je stogodišnji- ca ukazanja Blažene Djevice Marije u Fatimi (1917. – 2017.), a druga pedeseta godišnjica osnutka naše župe Prečistog Srca Marijina – Gospe Fatimske (1967. – 2017.) u Splitu. Te dvije obljetnice, uz ostale pastoralne dobrobiti, razlog su rada na izdavanju našeg lista „Žir“- koji držite u rukama.

Život naše župe, kao i cijele Crkve, neraspidivo je vezan uz osobu Blažene Djevice Marije i njenu ulogu u povijesti spasenja. Budući da je, sada već daleke, 1967. godine Dekret o utemeljenju župe stupio na snagu na blagdan Gospe Fatimske (13.svibnja), ovdje je posebno štujemo pod tim nazivom – Gospa Fatimska, osobito jer se te godine (1967.) obilježavalo pedeset godina fatimskih ukazanja. Iako naša župa nosi službeni naziv Prečistog Srca Marijina, svi je zovemo i prepoznajemo kao župu Gospe Fatimske. Možemo reći da je ovaj naziv kroz minulih pedeset godina postao oznaka identiteta ove župe, njezina osobna karta. Bilo bi dobro da to postane i njezin službeni naziv, glede čega već postoji inicijativa s kojom je upoznat i Ordinariat Splitsko-makarske nadbiskupije. Postoji i inicijativa izdavanja monografije župe, koju smo odlučili realizirati u nadolazećim godinama, kako bi generacijama koje dolaze ostao zabilježen, riječju i slikom, pisi- sani trag dijela pedesetogodišnje povijesti ove župe, koja se rodila i stasavala u teškim vremenima ideološke represije u vrijeme bivše države, a onda i Domovinskog rata koji je uslijedio, kao i sveobuhvatne ekonomski i društvene krize u kojoj i danas živimo.

U minulih pedeset godina puno se toga radilo u našoj župi. Zahvaljujući Bogu i Majci Božjoj, u molitvama i sa zahvalnošću prisjećamo se svih duhovnih pastira koji su zaslužni za život ove župe, na prvom mjestu splitsko-makarskog nadbiskupa msgr. Frane Franića, utemeljitelja župe, kao i župnika i župnih vikara i suradnika, od kojih su se neki već preselili u Dom Očev na nebesima. Sa zahvalnošću se spominjemo i časnih sestra Dominikanki Kongregacije svetih andela čuvara, u sklopu čijeg samostana na Blatinama naša župa i djeluje. Sestre Dominikanke su, na neki način, postale sinonim ove župe i njezine čuvarice. Također se spominjemo

i svih, nama znanih i neznanih, župljana i suradnika koji su u proteklih pola stoljeća svojim molitvama i trudom nesebično pri- donijeli utemeljenju, rastu i životu ove župe. Iako nemamo župne crkve niti prikladnih pastoralnih prostora, Duh Sveti je u minulih desetljećima ovdje izgradio živu Crkvu vri- jednih i radišnih ljudi, Crkvu čovjekoljuba i domoljuba. Vjerujemo da će jednom sazrjeti i uvjeti za izgradnju župne crkve, hrama Božjeg u kojemu će ovaj Narod Božji oku- pljati, slaviti sakramente te Bogu i Gospo u- dizati svoje molitve.

Novi broj ovog lista izdajemo povodom obilježavanja naše svetkovine Gospe Fatimske. Njegovo je izdavanje dio duhovnog i kulturnog sadržaja koji smo priredili povo- dom svetkovine i proslave obljetnice župe. Veliku zahvalnost gledajući izdavanja našeg „Žira“ dugujemo članovima našeg Vjenca žive krunice, kao i svim suradnicima koji su nam izišli u susret. Sve ih stavljamo u naše molitve, preporučujući se u njihove. Vjeru- jemo da će na stranicama ovog broja „Žira“ svaki vjernik naći neki dobru riječ za svoj duhovni rast, posebno jer znamo da su svi, na neki način, duhovno povezani sa štovanjem Blažene Djevice Marije. Možemo reći da naša župa odiše marijanskom pobožnošću, što je jedan od najizvrsnijih putova duhovne izgradnje pojedinca, obitelji, župne zajedni- ce, Crkve i naroda. Ne treba ni spominjati koliko je štovanje Gospe omiljeno u našem Hrvatskom narodu, što nam svima treba biti na ponos. U ovoj godini u Vaše molitve po- sebno preporučujemo našeg župnika don Pa- vla Piplicu, da ga Bog blagoslov i zdravljem i svakim dobrom.

Poštovani župljani, dragi čitatelji i prija- telji naše župe, kao župni upravitelj ističem koliko sam ponosan na sve vas, kao čovjek i kao svećenik. Vjerujem da je i moj nenadani dolazak na službu u ovu župu, upravo u vri- jeme kada ona slavi svoju veliku obljetnicu, dio nepronicljivog Božjeg plana sa svima nama. Zato Njemu, Gospodaru vremena i vjekova, po rukama Gospe Fatimske, uzno- sim svoju hvalu i molitvu, a na sve vas zazi- vam Njegov blagoslov, zahvaljujući vam iz dubine srca.

don Ante Žderić
upravitelj župe

FATIMA – STO GODINA POSLIJE

Tako je počelo

Dok se 13. svibnja 1917. godine po crkvama u svijetu čitalo pismo Benedikta XV. "Ponizna službenica Gospodnja", a Europom bjesnio I. svjetski rat, zabilo se prvo ukazanje u Fatimi. Papa Benedikt XV. se spomenutim pismom „javno“ obraćao Isusovoj majci da zaustavi rat i zahtjeva je da se po cijelom svijetu organiziraju molitvene akcije za mir na čelu s dječicom. U istom dokumentu naređuje da se zaziv "Kraljice mira, moli za nas" i službeno uvrsti u Gospine litanije.

Tog istog dana Eugen Pacelli, budući papa Pio XII. (za čijeg će pontifikata biti vođen najveći dio II. svjetskog rata – na koji se i odnosio velik dio fatimskih poruka), biva iz ruku pape Benedikta XV. zaređen za biskupa. Ne zaboravimo da je Portugal još od XII. stoljeća bio posvećen BDM, no u trenutcima fatimskih ukazanja odnosi između aktualne vlasti i Vatikana su bili u prekidu, a položaj Katoličke Crkve nezavidan. Troje djece je već od 1915. godine bilo pripravljano na čudesne susrete u 1917. godini. Već 1915. i 1916. godine troje malih pastira – Lucija, Jacinta i Franjo – imali su četiri viđenja i susreta s Andelom čuvarom (Andelom Portugala), o čemu je u svojim Sjećanjima vrlo detaljno izvjestila

Lucija. To su samo neki od čudesnih i znakovitih zbivanja povezanih s početkom ukazivanja.

„Jednoga dana kad su djeca sa svojim stadima bila na paši, počela je kiša. Popeli su se na strminu brežuljka i pronašli pećinu za zaklon. Nakon što su pojeli, izmolili krunicu i počeli se igrati, snažno je zapuhao vjetar i zanjihao krošnje stabala. Djeca su bila začudena jer je vrijeme bilo mirno. Tada su ugledali lik koji je bio bjelji od snijega, izgledao je kao mladić od 14-15 godina, a sunce koje se pojavilo prožimalo ga je i činilo prozirnim poput kristala. Bio je vrlo lijep. Kad je stigao do djece rekao je: „Ne bojte se, ja sam Anđeo mira. Molite sa mnom!“ Tada je kleknuo, prignuo gla-

vu do zemlje i pozvao djecu da tri puta ponove riječi: „Moj Bože, vjerujem u te, klanjam ti se, uzdam se u te i ljubim te! Molim te da oprostiš onima koji ne vjeruju, koji ti se ne klanjanju, koji se u te ne uzdaju i koji te ne ljube!“ Nakon tog je ustao i rekao djeci: „Tako molite! Srce Isusovo i Marijino pozorno slušaju vaše molitve!“

Ovo je događaj jednog proljetnog dana 1916. godine kada su djeca bila na paši u Chousi Velhi. Događaj se poslije ponovio u ljetu kad su djeca bila u vrtu Lucijinih roditelja, blizu zdenca Arneiro. Sjajni lik se prestavio kao Andeo čuvar Portugala i pozvao ih na molitvu i prihvatanje trpljenja koja će im poslati Gospodin.

U jesen iste godine andeo im se pokazao i treći put. U lijevoj ruci je džao kalež iznad kojeg je lebdjela hostija iz koje je kapala krv. Nakon molitve dao je Luciji hostiju, a njenim rođacima piti iz kaleža, govoreći: „*Primite tijelo i krv Isusa Krista, kojega vrijeđaju nezahvalni ljudi. Pružajte zadovoljštinu za njihova zlodjela i tješite našega Boga.*“

Nešto manje od godinu dana nakon toga trećeg ukazanja andela, troje je dje-

ce prvi put ugledalo onu koju su u početku opisali kao „Gospodu“

Bila je nedjelja 13. svibnja. Lucija (10 godina), Franjo (9) i Jacinta (7) su se poslije povratka s rane mise sa svojim stadima uputili u Cova da Iria. Poslijе molitve krunice pastirima se ukazala iznad česmine *„divna Gospođa, sva od svjetla, sjajnija od sunca“*. Zamolila ih je da tu dolaze svakog 13. u mjesecu sve do listopada.

Ukazanja

Troje malih pastira nalazilo se sa svojim ovcma na pašnjaku Cova da Iria, u zabačenom seocetu udaljenom otprilike dva kilometra. Prvo su opazili dva svjetla, poput bljeska, a zatim Gospu. Lucija je ovako opisala: *„Bila je to jedna Gospođa potpuno odjevena u bijelo, sjajnija od sunca, oko koje se širilo svjetlo sjajnije i blistavije od onog koje isijava kristalna posuda puna čiste vode obasjana zlatnim zrakama sunca. Njezino lice, neopisivo lijepo, nije bilo ni tužno ni veselo već ozbiljno. Ruke skupljene kao na molitvu, bile su nagnute i okrenute prema gore. Na desnoj ruci visjela joj je krunica.“*

Gospa je razgovarala s Lucijom, a taj je razgovor prepričala osobito u Četvrtom sjećanju. Prvo je poručila, da se ne boje i da im ništa neće napraviti. Zamolila ih je, da dolaze na isto mjesto svakog trinaestog u mjesecu u isto to vrijeme šest mjeseci zaredom. Gospa: *„Hoćete li prikazati Bogu sva trpljenja koja vam želi poslati kao zadovoljštinu za grijehu kojima je uvrijeđen i kao molitvu za obraćenje grešnika?“*

Lucija: *„Da, hoćemo.“*

Gospa je pomacima ruku rasula prema njima jako svjetlo, koje im je prodrlo do najskrovitijih dijelova duša, pa su vi-

djeli sebe u Bogu, jasnije nego da su se promatrali u najboljem ogledalu.

Nakon par trenutaka Gospa je nadodala: „*Molite krunicu svaki dan kako biste izmolili mir svijetu i svršetak rata.*“

U svim ukazanjima Gospa je zahtjevala pokoru te da se molitvom, osobito krunice, izmoli mir u svijetu. Već na drugom susretu je kazala da će Jacintu i Franju brzo uzeti k sebi u nebo, a da će Lucija živjeti dulje od njih, jer se Isus želi poslužiti njome kako bi ljudi upoznali i uzljubili Gospu. Gospa je potom dodala: „*Moje Bezgrješno srce bit će tvoje utočište i put koji će te odvesti do Boga.*“ Gospoda je potom raširila ruke i i djeca su vidjela pred dlanom njezine desne ruke srce okrunjeno trnjem koje je bilo zabodeno u nj, i djeca su shvatila da je to Marijino Bezgrješno Srce, ranjeno grijesima čovjeanstva, koje traži zadovoljstvu.

Nekoliko dana poslije, shvativši da situacija postaje problematična, župnik je priopćio Lucijinoj majci da želi razgovarati s devojčicom. U životopisu, koji su nakon njezine smrti napisale sesre iz Karmela u Coimbri, taj je trenutak opisan kao jedan od najtjeskobnijih u Lucijinu životu. Ona je prikazala Bogu svoje trpljanje, jer se bojala da će postati žrtvom đavolske prijevare. Željela je ostati sama: „*u kakvu samotnome kutku, da bih u miru plakala.*“

No, ujutro 13. srpnja neka je neodoljiva sila ponukala Luciju da ipak krene na put. Nije im bilo lako stići do mjesta ukazanja zbog mnoštva koje se naguravalo putem. Evo kako je Lucija iznijela razgovor toga dana:

„*Što želite od mene?, upitala sam. Želim da dođete ovamo 13. idućega mjeseca, da nastavite moliti krunicu svakoga dana u čast Gospi od krunice, kako biste izmolili mir u svijetu i kraj rata, jer samoće vam krunica moći pomoći. Molim vas da nam kažete tko ste i da učinite neko čudo kako bi svi povjerovali da nam se vi ukazujete. Nastavite dolaziti ovamo svakoga mjeseca. U listopadu ču vam reći tko sam i što želim i učiniti ču čudo koje će svi moći vidjeti i povjerovati. Potom sam iznijela nekoliko molbi kojih se ne sjećam dobro. Sjećam se da mi je Gospa rekla kako treba moliti krunicu da bi se izmolile te milosti tijekom godine. I*

Aktualnosti

dodala je: *Prinosite žrtve za grješnike, i mnogo puta izgovarajte, osobito svaki put kada učinite neku žrtvu: O moj Isuse, to je tebi za ljubav, za obraćenje grješnika i kao naknada za sve uvrede koje se nanose Bezgrješnom Srcu Marijinu. Izgovorivši to, ponovno je raširila ruke, kao i prethodna dva mjeseca. Odmah potom pokazala je i objasnila tri dijela tajne.*

U međuvremenu su reagirale i lokalne vlasti. U općini su ih ispitivali, obećavali im i prijetili da im odaju tajnu. 13. kolovoza su ih na prevaru i odveli u čeliju u Vili novi de Ouremu. Prijetili su im smrću u vrelom ulju, no, djeca su ostala postojana, spremna i na mučeništvo. 15. kolovoza su ih odveli, nakon dvije noći u pritvoru, u crkvu, u Fatimu. Četvrtu ukazanje se stoga dogodilo 19. kolovoza. Gospa ih je pozvala da mole i mole mnogo, te da prikazuju žrtve za grješnike je "mnoge duše idu u pakao zato što se za njih nema tko žrtvovati i zauzimati".

Najava i čudo

Peto ukazanje 13. rujna Lucija je slike opisala ovim riječima:

„Brojne su se osobe, čak i otmjene gospođe i gospoda, gurali među mnoštvom koje se tiskalo oko nas, dolazili su i bacali se na koljena pred nama i molili nas da iznesemo Gospo njihove potrebe. Drugi, koji nam nisu uspjeli prići, izdaleka su vikali. Tu se pokazala sva bijeda sirotoga čovječanstva, ... Jednima smo odgovarali potvrđno, drugima stiskali ruku pomažući im da ustane sa zemlje, i tako smo išli naprijed sasvim polako, uz pomoć nekolicine muškaraca koji su nam krčili put kroz mnoštvo.“

Ubrzo nakon što su počeli moliti krunicu djeca su ugledala uobičajen odsjaj svjetla i Majku Božju nad česminom.

Uputila im je riječi pune ljubavi i popratila ih izvanrenim obećanjem: „*Nastavite moliti krunicu kako biste izmolili kraj rata. U listopadu će doći i Gospodin, Gospa Žalosna, Gospa Karmelska i sveti Josip s Djetetom Isusom da bi blagoslovili svijet ... U listopadu ću učiniti čudo da svi povjeruju.*“

Kad se proširio glas da će se u listopadu dogoditi nešto važno, neke su se novine počele zanmati za tu priču tako da je vijest odjeknula čak i u mjestima u kojima nitko nije znao za ukazanja u Fatimi.

13. listopada Lucijini su roditelji otisli s njom na mjesto ukazanja. Nebo je bilo olovnosivo, a jaka je kiša padala još od prethodnog dana. Iako se zemlja pretvorila u kaljužu, uokolo mjesta ukazanja okupilo se najmanje 70000 ljudi koji su pristigli sa svih strana Portugala. Bilo je tu i nekoliko novinara antiklerikalno nastrojenih kuća, koji su došli prokazati djecu kao lažljivce. Čim je stigla pod česminu, Lucija je osjetila poriv da kaže ljudima da zatvore kišobrane, i doista, oblaci su se malo pomalo počeli razilaziti i propuštati sunčeve zrake.

Gospa je zamolila da se na tom mjestu podigne kapelica i rekla je da je ona Gospa od Krunice. Iako na samome Suncu nije ništa vidjela, Lucija je, poslušna unutarnjem nadahnuću, pozvala sve okupljene da pogledaju u Sunce. Mnoštvo je pogledalo u nebo i na svim se licima pojavio prvo izraz zaprepaštenja, a potom i užasa.

Zapis glavnog urednika Avelina de Almeide objavljen nakon dva dana na prvoj stranici lisabonskog dnevnog lista „O Seculo“ liberalno-masonske i anti-klerikalne orijentacije, u to vrijeme najprodavanijeg lista u Portugalu:

„Nazočili smo jedinstvenom spektaku koji je upravo nevjerojatan za nekoga iko mu nije svjedočio. (...) Sunce je izgledalo kao disk od tamnoga srebra i moglo se gledati u njega bez i najmanje npora. Nije pržilo, nije zasljepljivo. Činilo se da nastupa pomrćina. Tada se začuo silan povik, a promatrači koji su bili najbliže počeli su uzvikivati. Čudo, čudo! Čudesna, čudesna! (...) Sunce je zadrhtalo i počelo izvoditi neviđene kretnje izvan svih kozmičkih zakona; Sunce je plesalo, kako bi rekli seljaci.“

Zbio se još jedan čudesan događaj, kao potvrda izvanrednosti toga fenomena: svi prisutni, koji su dugo stajali na pljusku tako da im je sva odjeća bila mokra, odjednom su bili posve suhi.

Treba naglasiti da je taj fenomen u

listopadu bio najčudesniji znak u Fatimi, osobito zato što se dogodio u prisutnosti tolikih promatrača, među kojima su mnogi bili skeptični.

Po čemu se ukazanja u Fatimi razlikuju od ostalih Gospinih ukazanja?

Ukazanja u Fatimi posebna su po tome što je Gospa dala velikom broju ljudi znak svoje prisutnosti. Po nekim izvještajima i do 100 000 ljudi svjedočilo je fenomenu nazvanom “Čudo sunca”, koji se dogodio prilikom posljednjeg Gospinog ukazanja, 13. listopada 1917. godine. Čak i novinari, koji su bili ateisti, izvjestili su o tom nebeskom događaju, pri kojem se sunce brzo kretalo nebom naglo mijenjajući smjerove, u nekoj vrsti “plesa”. U proteklih 100 godina znanstvenici su pokušavali objasniti taj događaj pomoću više teorija uključujući optičke i astronomске fenomene. Ipak, ta objašnjenja ne zadovoljavaju, jednostavno zato što je događaj vidjelo na desetke tisuća svjedoka pa se ne može tvrditi da im se svima to samo pričinilo. Događaj “Čudo sunca”, poznat u portugalskom tisku kao “O Milagre do Sol”, a u engleskom kao “Miracle of the Sun”, mogao se vidjeti u krugu od čak 18 kilometara od mjesta gdje se Gospa ukazala. Cijeli je spektakl trajao oko 10 minuta.

Tko je primio Gospinu poruku u Fatimi?

Gospinu poruku primilo je troje djece. To su bili Lucia dos Santos (Lucija) i njeni rođaci – Jacinta i njen brat Franjo Marto. Maleni Franjo i Jacinta umrli su 1919. i 1920. godine od strašne epidemije španjolske gripe. Naprotiv, Lucija je doživjela duboku starost od 97 godina i preminula je 2005. godine kao časna sestra u Portugalu. Jacinta i Franjo pro-

Aktualnosti

glašeni su blaženicima Katoličke Crkve. Papa Franjo će ih za vrijeme svog posjeta Fatimi proglašiti ih svetima, a proces beatifikacije započet je nedavno i za sestraru Luciju, ubrzo nakon njene smrti.

Lucija je u svojim *Sjećanjima* posvjeđaćila da je bolest i za Franju i za Jacintu predstavljalala još jednu prigodu za vršeњe pokore. Bila je uvjerenja da su njezini rođaci „*bili odabranici za svjedočoke: nakon što su pružili svjedočanstvo, Marija je došla po njih i odvela ih u nebo kako im je bila obećala još za prvog ukazanja, dok je ona ostala hoditi dugim i teškim putem*“.

Što su “Tri Fatimske tajne”?

Tri Fatimske tajne jezgra su Gospinih poruka. Nazivaju se tajnama jer djeci nije bilo dopušteno odmah objaviti njihov sadržaj. Prva i druga tajna objavljene su 1941. godine, nakon početka Drugog svjetskog rata, pune 24 godine nakon ukazanja.

Lucija ih je prvi puta zapisala u Trećem sjećanju, pisanom između 26. srpnja i 31. kolovoza 1941. godine.

Prvi ih je javno obznanio otac Luis Gonzaga da Fonseca u četvrtom izdanju svojih Fatimskih čudes, objavljenih u travnju 1942. godine.

Najviše je znatiželje izazvala Treća Fatimska tajna. Nju je sestra Lucija zapisala 1944. godine, ali je po njenoj želji i po odluci Vatikana bila spremnjena na sigurno i otkrivena je javnosti tek 2000. godine, čak 83 godine nakon objave.

Prijevod i komentar Prve i Druge tajne

Gospa nam je pokazala veliko more vatre koje se činilo kao da je ispod zemlje. Uronjeni u tu vatru bili su demoni i duše u ljudskom obliku, poput prozirnih gorećih žeravica, svi pocrnjeli ili bronča-

ni, plivajući uokolo u plamenu, u jednom trenutku podignuti u vis plamenovima što su izlazili iz njih s velikim oblacima dima, u drugom padajući natrag na sve strane, kao iskre u ogromnoj vatri, bez težine ili ravnoteže, i usred krikova i uzdaha boli i očaja, koji su nas užasavali i od kojih smo se tresli od straha. Demoni su se mogli raspoznati po svojoj užasnoj i odbojnoj sličnosti sa strašnim i nepoznatim životinjama, crnima i prozirnima. Ta je vizija trajala samo trenutak. Kako možemo biti dovoljno zahvalni našoj brižnoj Nebeskoj Majci, koja nas je već pripremila, obećavajući nam u prvom ukazanju da će nas uzeti na Nebo? Mislim da bismo inače umrli od straha i užasa.

Tada smo podigli oči prema Gospiji, koja nam je rekla tako brižno i tako tužno:

“Vidjeli ste pakao kamo duše jadnih grijesnika odlaze. Za njihov spas, Bog želi u svijetu uspostaviti pobožnost Bezgrješnom Srcu. Ako se učini ono što vam kažem, mnoge će se duše spasiti i bit će mir. Rat će završiti, ali ako ljudi ne prestanu vrijedjati Boga, izbit će gori za vrijeme pontifikata Pija XI. Kad ugledate noć obasjanu nepoznatim svjetлом, znajte da je to veliki znak dan vam od Boga, da će kazniti svijet za zločine, ratom, gladi i progonima Crkve i Svetog Oca. Da to spriječim, ja ću doći zatražiti posvećenje Rusije mom Bezgrješnom Srcu i pričest na Prve Subote, kao naknadu za grijehu. Ako se obrati pažnja na moje zahtjeve, Rusija će se obratiti i bit će mir, ako ne, ona će proširiti svoje zablude po cijelom svijetu, izazivajući ratove i progone Crkve. Dobri će podnijeti mučeništvo, Sveti Otac će morati mnogo prepatiti; razne nacije bit će uništene. Na kraju će pobijediti moje Bezgrješnom Srce. Sveti Otac posvetit će mi Rusiju, i ona

će biti obraćena, a razdoblje mira bit će dano svijetu.”

Prva tajna predstavlja viziju pakla. To je kazala i sama sestra Lucia, a s time se slaže i Vatikan. Troje djece koje je vidjelo Gospu (Lucia, Jacinta i Francisco) bilo je jako uplašeno tom vizijom i mnogo su kasnije razgovarali o tom pitanju, što se vidi iz Lucijinih memoara. Naročito je zabrinuta bila najmlađa Jacinta, i to ne za sebe, jer joj je Gospa obećala već prije da će je uzeti na Nebo, nego za druge ljude. Teško joj je bilo prihvatići misao da veliki broj ljudi odlazi u pakao i tamo vječno ostaje, bez mogućnosti spasenja. Odlučila je stoga podnositи žrtve i mnogo moliti kako bi se što više grijesnika spasilo od pakla.

Druga tajna odnosi se, prema službenom stajalištu Vatikana, na Prvi i Drugi svjetski rat. Gospa je navijestila da će Prvi svjetski rat završiti (ukazanja su bila 1917. godine, a sljedeće je godine doista završio rat). Gospa je navijestila i to da će Drugi svjetski rat početi nakon što se pojavi neobična svjetlost na noćnom nebu. I doista, u noći od 25. na 26. siječnja 1938. nad Europom se pojavio svjetlosni fenomen, kojeg su znanstvenici protumačili kao polarnu svjetlost (aurora borealis). Po Lucijinom mišljenju upravo je taj događaj bio predznak rata. Hitler je već te godine priključio Austriju (Anschluss) i raskomadao Čehoslovačku, a sljedeće je godine oružjem napao Poljsku.

Zašto je Vatikan odlagao objavljivanje “Treće Fatimske tajne”?

Sama je Gospa naredila Luciji da ne odaje Treću tajnu. Međutim, kad je 1943. Lucija bila teško bolesna i sigurna da će umrijeti, fatimski biskup Correija da Silvija zamolio ju je, a poslije i zatražio da u

poslušnosti sve zabilježi, da zapiše tu tajnu na papir kako ne ne bi bila izgubljena u slučaju njene smrti. Ona je čak i tada oklijevala, s obzirom da joj je Gospa bila rekla da ne otkriva tajnu.

Između studenog i prosinca 1943. godine, čak je pet puta pokušala izvršiti taj analog, ali bezuspješno:

„Ne znam što je na stvari, ali u trenutku kada pokušam spustiti olovku na papir, ruka mi počne drhtati i nisam u stanju napisati ni riječ: čini mi se da to nije prirodna napetost jer kad sjednem pisati nešto drugo, ruka mi je mirna. (...) Ali ja želim biti poslušna, ne želim razočarati našega Gospodina i stoga se nadam da će mi on jednoga dana udijeliti tu milost.“

Ipak, na biskupovu direktnu zapovijed i s Gospinim dopuštenjem, zapisala je tajnu, ali ju je stavila u omotnicu na koju je napisala da može biti otvorena tek nakon 1960. godine. Kad su je upitali zašto baš nakon 1960. godine, izjavila je da joj intuicija govori da se prije te godine tu tajnu neće moći razumjeti. Kasnije su sami pape odlučili dodatno odgoditi objavljivanje Treće Fatimske tajne, jer je njen sadržaj prilično uznemirujući i postojala je mogućnost da ga komunistička sovjetska propaganda iskoristi za napad na Katoličku Crkvu. Tek nakon što je došlo do pada komunizma u SSSR-u i Istočnoj Europi mogla je ta tajna biti pro-

<p>J. do 17</p> <p>eu laranja, feste de agreda mantado a 10 de junho de 1917. na hora de Santa Fabiana.</p> <p>“Amarrei um sado de rabinha na a res laranja, para que o mordedor por dentro ateira lula. Eu li de vez que o santo de Jesus é Laranja, e que ela desvemana lula... Lá pousa das duas fases que se refere, ressoe se todo agredido de dentro desfaz</p>	<p>meu paço ficas a lhe servir algum ressaca, respa de al- gumas ressacas, respa de al-</p>
---	--

čitana javnosti. Godine 2000. papa Ivan Pavao II., sada sveti, dao ju je objaviti.

To se dogodilo 13. svibnja, kada se u Fatimi održavala svčanost proglašenja blaženima Franje i Jacinte. Papa je u propovijedi naglasio kako je „fatimska poruka poziv na obraćenje, poziv ljudima da napuste zmajevu igru.“ (...) Konačni čovjekov cilj je nebo, njegov istinski dom u kojem nebeski Otac u svojoj milosrdnoj ljubavi svakog iščekuje. (...) U svojoj majčinskoj brizi Presveta je Djevica došla ovdje, u Fatimu, da zamoli ljudi da više ne vrijedaju Boga, našega Gospodina, koji je već mnogo izvrijedan. Majčinska je bol potiče da govori; u pitanju je subbina njezine djece.“

Tekst je bio predstavljen 26. lipnja na konferenciji za tisak koju su održali prefekt i tajnik Kongregacije za nauk vjere: kardinal Joseph Ratzinger i nadbiskup Tarcisio Bertone.

Ovo je službeni prijevod portugalskog originala.

„J.M.J.

Treći dio tajne objavljene 13. srpnja 1917. u Cova da Iriji u Fatimi.

Pišem iz poslušnosti Tebi, moj Bože, koji mi to zapovijedaš po njegovoj preuzvišenosti, biskupu Leirije, i po tvojoj i mojoj Presvetoj Majci.

Nakon dva dijela koja sam već izlo-

žila, s lijeve strane naše Gospe i malo iznad nje, ugledasmo Andđela s ognjenim mačem u lijevoj ruci što je sijevao i sipao plamenove koji su izgledali kao da će zapaliti svijet, ali gasnuli su u dodiru sa sjajem što ga je iz svoje desne ruke prema njemu upravljala naša Gospa. Andđeo je desnom rukom pokazao na zemlju i povikao snažnim glasom: “Pokora! Pokora! Pokora!” I u beskrajnom svjetlu koje je Bog, ugledasmo:’ slično kako se ljudi doimaju kad prolaze ispred zrcala biskupa odjevena u Bijelo ‘predosjećali smo da je to Sveti Otac’. Mnogi drugi biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, uspinjali su se na visoku planinu, kojoj je vrhu bio velik križ, kao izrađen od grubih greda hrasta plutnjaka. Prije nego je tu dospio, Sveti je Otac prošao velikim gradom koji je ležao napola u ruševinama te je nesigurna koraka i napol podrhavajući, ražalošćen boli i tugom, molio za duše mrtvaca na koje je nailazio na putu. Stigavši na vrh planine i kleknuvši u podnožje velikoga križa, skupina vojnika ubila ga je metcima i strjelicama, a jednako tako pomriješe jedan za drugim i biskupi, svećenici, redovnici i redovnice, te razni vjernici laici, različitim staležima i položaja. Pod obje prečke križa stajao je po jedan andđeo s kristalnim škropilom u ruci. U njih su skupljali krv mučenika i njome škropili duše što su prilazile Bogu.

Na samome početku teološkoga komentara, nakon što je pecizirao da se tekst „*ovdje objavljuje u cijelosti*“, kardinal Ratzinger je ustvrdio da će čitatelj „*vjerljivo ostati razočaran ili začuđen zbog svih nagađanja koja su bila izneseна. Ne objavljuje se nikakav veliki misterij; ne razdire se zastor budućnosti.*“

Tijekom hodočašća u Fatimu 2010. godine tadašnji papa Benedikt XVI. je ustvrdio 11. svibnja da je to bilo Marijinu ukazanje „*poput prozora nade koji Bog otvara kad mu ovjek zatvori vrata. (...) Osim velikog viđenja Papina trpljenja, koje u prvom redu možemo povezati s papom Ivanom Pavlom II. naznačene buduće stvarnosti Crkve koje se postupno razvijaju i pokazuju. Stoga je istina kako se osim naznačenog momenta u viđenju spominje i vidi potreba trpljenja Crkve, koja se naravno odražava u osobi Pape, ali Papa prestavlja Crkvu čime se, dakle, nagovješćuju patnje Crkve.*“

Na koncu, na misi ispred svetišta 13. svibnja odvažio se izreći vrlo neočekivane riječi:

„*Bio bi u zabludi onaj tko bi pomislio da je proročko poslanje Fatime dovršeno. Na ovome mjestu ponovno oživljava onaj Božji plan koji poziva čovjelanstvo od njegovih početaka: Gdje ti je brat Abel? (...) Krv tvoga brata iz zemlje k meni viče! Čovjek je uspio pokrenuti ko-tač smrti i užasa, ali ne može ga zaustaviti. (...) Neka ovih sedam godina, koje nas dijele od stote obljetnice ukazanja, požure pobedu Bezgrješnog Srca Marijina na slavu Presvetoga Trojstva.*“

U povodu 90. obljetnice ukazanja Majke Božje u Fatimi, izšla je knjiga “Posljednja vidjelica iz Fatime. Moji razgovori sa sestrom Lucijom” kardinala Tarcisia Bertonea, državnog tajnika Svete Stolice, i Giuseppea de Carlija, direktora vatikanske redakcije talijanske

državne televizije RAI. Kardinal Tarcisio Bertone, državni tajnik Svete Stolice, govori o sestri Luciji iz Fatime, o osobi i događaju koji je označio najnoviju povijest Crkve. On je u ime pape Ivana Pavla II. skupio njezine ispovijesti. U Coimbru, u karmel sestre Lucije, poslao ga je tadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere kardinal Ratzinger, prije objavljanja treće tajne 26. lipnja 2000. Kao Papin izaslanik bio je i na sprovodu sestre Lucije u katedrali u Coimbri 15. veljače 2005. On govori o objavi treće tajne:

Bilo je to vrijeme svjetla, ne samo što je poruka postala pristupačna svima, već i stoga što je tajna objavljena u zbujujućem ozračju apokaliptičnih tumačenja i nagađanja koja su kružila Crkvom, stvarajući uznemirenost među vjernicima, više nego pozivajući na molitvu i obraćenje. S druge strane se još više razvila marijanska pobožnost, istinski izvor kršćanskog života, oko veličanstvenog svetišta izraslog u Fatimi i u svim krajevima svijeta, a pod utjecajem fatimskih ukazanja ukorijenila se duboko u vjeri naroda, pozivajući muškarce i žene na posvetu Bezgrješnom Srcu Marijinu. Sam sam napisao teološki komentar do-gađaja nakon što sam intenzivno molio i duboko razmišljao nad autentičnim rijećima trećeg djela Fatimske tajne, koje je napisala sestra Lucija. Ostalo mi je utisnuto, kao sažetak i dragocjen pečat, utješno obećanje Djevice: “Moje Bezgrješno Srce će pobijediti!” Kako bijah napisao: Fiat Marije - riječ Njezina srca promijenila je povijest svijeta jer je ona svijetu donijela Spasitelja - jer je zahvaljujući Njezinu DA, Bog mogao postati čovjekom u našem prostoru i tu ostaje zauvijek. Otkako je Isus okrenuo slobodu čovjeka prema dobru, prema Bogu, sloboda zla nema posljednju riječ. Poruka iz Fatime tomu je dodatna potvrda.

O samoj tajni kaže:

Crkva je više puta protumačila da proroštva, pa i ona najgora, ne bivaju najavljeni kao neizbjježni događaji ako narod ostane vjeran Bogu, ako se moli i obrati. I Bog oprišta, ne želi nikada smrt grješnika, pred kajanjem, molitvama, darovima pravednih. Ivan Pavao II., u noći između 13. i 14. svibnja 1981., bio je na rubu smrti. To sada jako dobro znamo. Znamo da su svi bili uvjereni da će Papa te noći umrijeti pa je čak odlučeno pripremiti priopćenje o smrti, ali dogodilo se čudo. Proroštvo se nije ostvarilo jer je intervenirala molitva vjernika i majčinski zagovor Marije. Papa je bio uvjeren u sve to.

Kardinal Angelo Amato, od 2002. do 2008. nasljednik kardinala Bertonea na mjestu tajnika Kongregacije za nauk vjere, koji je imao pristup cijeloj dokumen-

taciji sestre Lucije („imao sam privilegij držati u rukama i čitati originalne rukopise koji se tiču Fatimskih tajni i njihove poruke“) aktualizirao je treću tajnu u vrijeme pape Franje (tijekom predavanja na kongresu na papinskom sveučilištu Antonianumu 7. svibnja 2015. godine, na temu *Fatimska poruka između karizme i proročanstva*):

„Kao što je papa Franjo često ponavljao, Crkva današnjega vremena Crkva je mučenika, onih kršćana koje bespomoćno svednevice ubijaju samo zbog mržnje prema njihovoј nepokolebljivoj vjeri u našega Gospodina Isusa Krista. Fatimska poruka na vizionarski način podsjeća na tu dramu, podižući zastor s konkretnih povijesnih događaja, gdje se dobrohotnoj Božjoj Providnosti suprostavlja zlokobna volja zla, onoga neprijatelja dobra koji, kao što se usudio kušati Isusa, tako i danas nastavlja iskušavati njegovu svetu Crkvu, uljevajući u ljudska srca osjećaje neprijateljstva i smrti. Fatima, sa svojom čuvenom tajnom, bez sumnje je najproročanskije ukazanje modernog doba, s konkretnim aluzijama na ratove, podjele, tragedije.“

Umjesto zaključka

Osamdeset godina nakon prvih ukažanja, 1997. sestra Lucija je zgodovila opsežan tekst objavljen pod nazivom *Apeli fatimske poruke*, uz izričito odborenje Kongregacije za nauk vjere. Lucija se u knjizi osobito usredotočila na dvadeset tema-apela izvedenih iz riječi anđela Portugala i Gospe od Krunice, pojašnjavajući:

„Iako su nadnaravne objave u pravilu popraćene posebnom milošću koja pojašnjava njihovo značenje, u ono vrijeme sirota djeca nisu ni izdaleka mogla nastutiti sav njihov domet i značenje ona-

ko kako ih mi danas možemo razumjeti i prenijeti dušama.“

1. MOJ BOŽE, JA VJERUJEM.
2. KLANJAM SE.
3. UFAM SE.
4. LJUBIM TE.
5. MOLIM TE OPROŠTENJE.
6. MOLITE, PUNO MOLITE!
7. NEPRESTANO PRINOSITE SVEVIŠNJEMU MOLITVE I ŽRTVE.
8. PRIMITE TIJELO I KRV ISUSA KRISTA, KOJEGA STRAŠNO VRIJEĐAJU NEZAHVALNI LJUDI. PRUŽAJTE ZADOVOLJŠTINU ZA NJIHOVA ZLODJELA I TJEŠITE NAŠEGA BOGA.
9. PRESVETO TROJSTVO, OČE, SINE, DUŠE SVETI, PONIZNO TI SE KLANJAM.
10. SVAKODNEVNA MOLITVA KRUNCICE.
11. ISUS ŽELI U SVIJETU USTANOVITI POBOŽNOST MOJEMU BEZGRJEŠNOM SRCU.
12. SVI MI ŽELIMO SAČUVATI VREMENITI ŽIVOT KOJI PROLAZI DANIMA, GODINAMA, POSLOVIMA, RADOSTIMA, MUKAMA I BOLIMA. A KAKO MALO MARI MOZA VJEĆNI ŽIVOT! A IPAK, JEDINO JE TAJ DOISTA ODSUDAN I TRAJE ZAUVIJEK.
13. MOLITE, MOLITE MNOGO I PRIKAZUJTE ŽRTVE ZA GRJEŠNIKE JER MNOGE DUŠE IDU U PAKAO ZATO ŠTO SE ZA NJIH NEMA TKO ŽRTVOVATI I ZAUZIMATI.
14. NASTAVITE MOLITI KRUNICU DA IZMOLITE KRAJ RATA.
15. NEMOJTE VIŠE VRIJEĐATI NAŠEGA GOSPODINA BOGA KOJI

JE VEĆ MNOGO IZVRIJEĐAN.

16. POSVEĆIVANJE OBITELJI.

17. USAVRŠAVANJE KRŠĆANSKO-
GA ŽIVOTA.

18. POTPUNO POSVEĆENJE BOGU.

19. SVETOST.

20. NA PUTU PREMA NEBU.

MOLITVA GOSPI FATIMSKOJ

Presveta Djevice Marijo, Kraljice najvjernija, Majko i odvjetnice naša, častimo te danas, pred tvojim blagoslovljennim likom da tvome precistom Srcu povjerimo i predamo svoju Domovinu, svoj narod, svoju župu i naše mjesto, sve ljudе u našim susretima i prostorima. Tvojim srcem molimo od milosrdnog srca našega Spasitelja Isusa Krista zaštitu, oproštenje i dar mira da živimo u sigurnosti, pravednosti i slobodi, da se odreknemo bezbožnosti i svjetovnih požuda te razumno, pravedno i pobožno živimo u sadašnjem svijetu za blaženu nadu vječnog otkupljenja. U ljubav i zagovor tvo- ga Srca, Kraljice, polažemo svako dijete, mladića, djevojku, oca obitelji i majku! Tebi predajemo svaku redovnicu, redovnika i svećenika. Budi majka mudrosti svim odgovornima za našu sadašnjost i budućnost. Izmoli nam brojna i sveta duhovna zvanja! Kraljice mira, moli za nas grešnike sada i na času smrti naše da uđemo u vječni mir, u radost Oca i Sina i Duha Svetoga! Amen. Zdravo, Marijo...

Priredio: Lucijan Kosor

Godina očeva

1. Obitelj, kolijevka i nositeljica života, prva je prenositeljica vjere i odgojiteljica u kršćanskom životljenju.

Ova temeljna stanica društva i Crkve u posljednje vrijeme susreće se s mnogobrojnim poteškoćama i raznim iskušenjima. Naše obitelji, roditelji – očevi i majke – i djeca, često su danas izloženi ekonomskoj nesigurnosti, udarima određenih idejnih strujanja i društvenih trendova koji žele rastočiti naravno shvaćanje braka i obitelji. K tome, mnogi su muškarci i žene nedovoljno pripremljeni i ne snalaze se u bračnim i roditeljskim ulogama. Pod tim i drugim izazovima nerijetko pucaju bračne veze i slabe obiteljske i društvene vrijednosti.

Godina pred nama, od Prve nedjelje Došašća 2016. do svetkovine Krista Kralja 2017., bit će posvećena očinstvu kao jednom licu roditeljskog poslanja.

Poznato je kako danas u vremenu brzih promjena, moralnog relativizma i različitih kriza, ni očeve nije mimošla kriza identiteta. Muškarci i očevi teško se snalaze, a uloga oca u obitelji kao da se smanjuje ili potiskuje. Očevi ponekad djeluju izgubljeno, neki se povlače pod teretom odgovornosti, upadaju u razne ovisnosti ili teško prihvataju svoju obiteljsku dužnost.

(Preuzeto iz *Proglasa vjernicima Splitsko makarske nadbiskupije, nadbiskupa Marina Barišića*)

Zovem se Tomislav, u braku sam od 2009. godine s prekrasnom suprugom Nikolinom. Bog nam je povjerio troje djece: Emanuela, Juditu i Dominika. Emanuel je već sa Gospodinom i zagovara nas na nebu, dok nas Judita (5 godina) i Dominik (2 godine) svaki dan podsjećaju kako je život prekrasan i kako je Uskrsli Krist cijelo vrijeme prisutan u našim životima.

U životu se susrećemo s raznim izazovima, pogotovo danas u ovom brzom ritmu svijeta koji te samo gazi i nameće svoje trendove. Gledajući iz drugog kuta u tome je ljepota života, jer nam Isus daje mir, daje nam svoju Riječ i upute kroz Sveti pismo kako živjeti, odgajati djecu, ljubiti bližnje, ljubiti svoje neprijatelje. Živi Bog ulazi u naš svakodnevni život uprisutnjuje se kroz brak, djecu, posao, ljubav, radost, tugu, tada život poprima

dručki smisao. Tada Krist postaje naš put istina i život.

Kada mi je teško, sjetim se Isusovih riječi: „Jaram je moj sladak i breme je moje lako“ i sav moj teret u tom trenutku postaje lagan i svaki problem malen.

Biti otac i rasti s djecom je prekrasno. Ono što ona najviše traže je ljubav. Mi kao roditelji smo dužni bar jedan sat svakoga dana igrati se sa svojom djecom ono što oni žele, odgovarati na sva njihova pitanja bez obzira koliko bila smiješna ili besmislena u tom trenutku.

Djeca sve gledaju, slušaju, upijaju i ponavljaju pa se ponekad upitam da li sam ja zaista takav kad vidim svoj odraz u njima. Što sam ja bliže Kristu tada je moj odnos, moje ponašanje prema njima puno zdravije, plodonosnije. Negdje sam čuo da prije nego što uđeš u svoj dom sve probleme ostaviš ispred ulaznih vra-

ta i da sa smiješkom uđeš u kuću. Kad ti djeca potrče u zagrljaj njih ne zanima što ti je bilo na poslu, da li si nervozan ili umoran, imao nekakav problem, možda si i ostao bez posla, oni samo želete tvoj zagrljaj, poljubac i osmijeh.

Kao praktičan vjernik i voditelj molitvene zajednice djecu nastojim uključivati u sve događaje na koje oni mogu ići. Zajednički odlazak na Svetu misu, duhovne seminare, izlete za njih je od neprocjenjive važnosti. Na tim mjestima primaju vjeru, susreću se s trojedinom Bogom, Gospom, svecima, druže se s ostalom djecom i zajedno rastu u ozračju punom ljubavi i nade.

Kad razgovaramo s djecom trebamo se podignuti na njihov nivo, ne spustiti kako neki kažu, jer su njihova srca čista i neiskvarena. Judita me pita: „Tata zašto je Isus dopustio da ga ubiju kad je on Bog?“ Koje duboko pitanje djeteta od 5 godina. Odgovorio sam da je Isus dopustio da ode na križ i da ga ubiju jer je trebao uskrsnuti od mrtvih da i mi možemo ići kod njega u nebo.

Televizija je u našoj kući uglavnom isključena, osim kada djeca gledaju crtiće. Trudimo se kontrolirati ono što gledaju. Danas Bogu hvala ima toliko crtića i priča kršćanske tematike da samo malo, ako se potrudimo, možemo im na njima prihvataljiv način približiti Isusa. Jednom je Judita gledala crtić o Tereziji Avilskoj i ona je toliko bila zanesena tim kako je djevojčica iz crtića, kojoj je mama pričala priču o svetici, odlazila moliti u svoju sobu kad god je mogla da je odmah nakon crtića rekla kako ne trebam ići s njom leći, već da joj dam njen mali dječji molitvenik pa da će se ona malo moliti. Tako je i bilo, otišla je, molila se i na kraju zaspala. Najdivnije od toga je bilo sljedećeg jutra kada sam je zatekao budnu u sobi s molitvenikom u ruci i na

moje pitanje „Što radiš“, odgovorila mi je „Malo se molim, aj ti u boravak ja ću sad doći kad se pomolim“. Zamislite koliko je jedan crtić na nju ostavio utiska, a što bi tek bilo da gleda nasilne crtiće. Dominik je malen, ali sve upija, stalno je s malenom gitarom i svira jer je bezbroj puta bio sa zajednicom kada smo svirali bilo na Svetoj misi ili susretu. Prvu pjesmu koju je naučio bila je „Zdravo Kraljice mira“. Navečer prije spavanja obavezno im čitamo priče, bilo o Isusu, svecima ili neke druge. To je vrijeme razgovora, smijanja, druženja, maženja, kada smo mi potpuno njihovi bez mobitela i ikakvog prekidanja. Oni to osjećaju i bez toga ne odlaze na spavanje. Mislim da su to oni trenuci kojih ćemo se zauvijek sjećati.

Djeca su prekrasan Božji dar u kojem je Gospodin nama roditeljima dao čast da sudjelujemo zajedno s Njim u stvaranju i oblikovanju njih u odrasle ljude i zato je naša dužnost i obveza u njih usaditi vjeru, ljubav i nadu, jer sjeme koje mi danas sijemo, zalijevamo i obrađujemo, oni će sutra žeti i na tim vrijednostima temeljiti svoj život. Pozdrav u Isusu i Mariji!

Tomislav Slavić

Dar; biti otac, veliki je dar što ga je Bog darovao čovječanstvu. To je sudjelovanje u njegovoj radososti, biti otac.

Lijepo ovo zvući i lako je to napisati ili pročitati. Međutim, živjeti i što je još važnije prihvatići kao svoje vlastitio određenje, jest također dar od Boga.

Dugo sam sebi bio najvažniji i gledao samo kako sebi ugoditi. Nisam baš kao mladić posebno razmišljao o braku i obitelji. Sigurno, negdje je to vjerojatno bilo kao neka želja ili jednostavan slijed događanja u životu, ali zapravo jako daleko.

Bilo je potrebno da Bog jako intervenira u moj život da se dogodi zapravo jedno čudo. Bog se trebao boriti s mom sebičnošću da bih vidio drugu osobu pored sebe. Tako je Bog prvo darovao meni moju dragu ženu. Već sam ulazak u brak i zasnivanje vlastite obitelji je jed-

no Božje čudo, a tek onda djeca. Ja sam inače jako lijen i sebičan tako da nakon vjenčanja nisam imao ni ideju ni nekakav plan o tome koliko ćemo ja i Adriana imati djece. Gledajući današnjim očima mogu vidjeti samo divna djela koja je Bog činio s nama. I danas mogu reći da to što sam otac je uistinu sudjelovanje u Božjoj radososti. Barem za mene.

Kad se rodio naš prvi sin bio sam rastaran, uistinu kao čovjek rastaran. Ni sam ja puno razumio ni znao što znači biti otac. Trebalo je vremena i vremena, kroz koje je Bog polako topio moje srce i samoga mene kako bi me oblikovao i gradio jednog novog čovjeka, koji će se zvati otac.

Više puta sam to već rekao da ima mnogo stvari u mom životu kojih se sramim, mnogo koje su bile loše, isto tako i mnogo njih koje su dobre, ali postoji

samo jedna zbog koje sam uistinu ponosan, a to je moja obitelj, to je moje biti muž i otac.

Kad smo čekali svoje drugo dijete, već sam bio malo svjesniji da naša obitelj raste i da će se moj život još više promjeniti. U sedmoj godini braka dobili smo i trećeg sina. Ovaj događaj je još više djelovao na mene da prihvatom sebe kao muža i oca. Naime, u splitskom rođilištu omogućeno je i očevima sudjelovanje na porodu djeteta. Tako sam i ja bio na porodu. Tada sam uistinu doživio što je to rođenje. Novi život koji dolazi na ovaj svijet je pravo pravcato čudo. Mogao sam vidjeti koliko porod može biti težak i koliko je to stvarno pitanje života i smrti. To je jedno od najdragocjenijih iskustava moga života. I najradosnijh, pa sam ga rado ponovio još dva puta, a i još sam jednom trebao, ali se naš zadnji sin požurio pa sam stigao kad se on već rodio.

Da olakšam čitateljima brojenje, došli smo do broja šest. Bog nam je darovaо šestero prekrasne djece: pet sinova i jednu kćer. I danas mogu reći da su oni stvarno radost mog života. I da sam najsjetniji kad me zovnu tata.

Biti na porodu zajedno sa svojom ženom jako mi je pomoglo da prihvatom sebe kao oca, ali još više i kao muža. Biti potpora svojoj ženi, biti uz nju u svakom trenutku, pokazati joj barem malo ljubavi, jer Bog je mene tako ljubio. Ljubav prema mojoj ženi i prema djeci su za mene put koji vodi ostvarivanju moga očinstva. Biti otac samo na razini nekakve biologije, to nije to. Kad smo zajedno u začeću, onda smo zajedno i u rođenju, zajedno i u svakom trenutku života naše djece: kad rastu, kada plaču, kad se bude noću, kad im rastu zubići, kad

pužu, kad ustaju i padaju, kad se igraju, kada krenu u školu, kad ...

Mudri će otac reći svom sinu: "Sretan sam i ponosan što sam tvoj otac".

Tako bih rado bio ovaj mudri otac svakoga dana svoga života. Biti uz svoje dijete u svakom trenutku, i u onom dobrom, ali još i više u onom lošem. Ostati ponosan i sretan jer to je uvijek moje dijete. Svako od njih šestero je jedan divan dar. Sigurno da brojna obitelj nosi svoje poteškoće i brige, ali na kraju svega stoji radost zajedništva i života; jer na kraju svakog svog dana ja mogu reći da sam u tom danu živio, i da sam u tom danu nešto i napravio, i da sam na kraju radostan jer prije spavanja djeca dolaze kod mene po blagoslov i tu se svakog dana među nama pojavi Bog, koji je jedini izvor i gospodar života. On je taj koji daje svakoga dana živjeti ovu radost i zajedništvo, On je taj koji pomaže meni i mojoj ženi graditi ovu obitelj, živjeti ovaj dar, i prihvati svako novo dijete oslanjajući se na Njega i njegovu ljubav koju prvo nama dariva, kako bi je mi mogli darivati našoj djeci.

Sigurno, da je tu i molitva. Prvo naša osobna kao pojedinaca, ali i kao muža i žene, a onda i naša obiteljska molitva. Osobito nedjeljom, oko našeg obiteljskog stola, kao oltara naše kućne crkve. Zajedno molimo, zajedno pjevamo, zajedno čitamo i slušamo Riječ Božju, zajedno razgovaramo i dijelimo trenutke našega života uvijek gledajući na Gospodina koji drži svoju ruku nad nama i brine za nas kao nebeski Otac; jer On je uzor svakog ljudskog očinstva.

Lucijan Kosor

Aktualnosti

U početku je bilo jako teško uopće i zamisliti, a kamoli i osnovati obitelj. Gledam kako prolaze dani, mjeseci, godine... Moja generacija polako stasa, završava škole, nalazi posao, osniva obitelj. Sjećam se, u trećem razredu srednje škole, netom na početku nove školske godine, još se more nije smirilo na splitskim plažama od našeg kupanja – morali smo poštovati datum početka nastave! Eh, da se bilo još koji put okupati...

Ispred škole smo tražili jedan drugog, gledali da li je netko novi došao u naš razred, da li je netko otišao u drugu školu ili drugi grad. Sjećam se, bilo je rano popodne, mjesec rujan, a jedan prijatelj – sjećam ga se sa turnira i utakmica u vaterpolu – došeće lagano do ulaza u školu i to sa djevojkom, držeći je za ruke. Ništa posebno, svatko bi pomislio, da mnogima nije pala u oko jedna pojedinost, malo neobična za naše godine, ali i za okolinu... Naime, negova simpatična djevojka je bila u visokom stupnju trudnoće, tj. imala je poveći trbuh koji nije mogla sakriti i koji nije bio od "slijeganja" dobrog doručka i ručka. Toga dana, zasigurno, naš prijatelj, kojeg nismo vidjeli duže vrijeme, bio je tema muških, a vjerojatno i ženskih razgovora. A sve u stilu "pa kako, pa zašto, zar je to moguće"... Sjećam se da su se moji roditelji zgražali nad tom mojom pričom, a tu i tamo bi "sjevnuo" nečiji pogled, u stilu "pazi šta radiš, nemoj da ti što padne na pamet".

Tada sam se smijao svemu tome, jer sam bio zaokupljen sportom i glazbom. Djevojke su, naravno, uvijek bile "dobrodošle", ali daleko od toga da bi se upuštao u nešto, što bi moglo upropastiti najmanje tri života u tom trenutku: moj, njen i dječji.

Nakon zaista mnogo godina, sjetih se ove zgode, koju nikad nisam zaboravio

i koja mi se duboko urezala u sjećanje, u trenutku kada sam postao otac dviju djevojčica. One su se prvi put susrele u trenutku kad smo ih supruga i ja doveli u jednu kuću u kojoj smo prenoćili. Malo poslije toga, mi smo ih posvojili. One su nas prihvatile, u početku vrlo teško, s velikim odmakom i rezervom, kakvu nitko nije očekivao. Mi smo se morali suočiti sa svim tim neočekivanim situacijama, na koje smo se morali brzo prilagoditi, pazеći da djevojčice budu što manje povrijeđene.

Onog trenutka kada sam potpisao sve dokumente koji su bili potrebni za očinštvo, kada sam službeno postao otac, kada više nije bilo uzmaka... sjetio sam se gore navedenog događaja iz srednje škole a i mnogih drugih koji su se događali za vrijeme mojeg odrastanja i sazrijevanja. Što me sada čeka? Kako se postaviti? Što napraviti? Kako reagirati u pojedinim situacijama, stanjima...? Mo-

rali smo se s njima prvo upoznati, sprijateljiti, pa tek onda postati tata i mama. Jako neobično. I jako teško.

Kad sam postao otac, to nisam smatrao nikakvom teškoćom, nego Božjim darom. Jer, odrastao sam u mnogobrojnoj obitelji. Jedna baka je imala devetero djece, a ja sam joj bio "tek" sedamnaestu unuk po redu (ne i posljednji!), uvijek sam bio okružen s mnogobrojnom rodbinom, tako da je bilo pitanje "trenutka" kad ću postati otac. "Prijatelj se u nevolji poznaje" glasi pradavna narodna poslovica, koja je baš meni, potvrdila tu istinitost. Mnogi prijatelji su bili presretni. Neki su se javili godinama kasnije, jer nismo bili neko vrijeme u kontaktu. Bilo je i negativnih reakcija, koje ne bih nešto posebno spominjao, jer nisam zlopamtio.

Povjerenje koje je nastalo među nama, tj. u obitelji, gradilo se jako dugo. Godinama. I još uvijek se gradi. Najdraža mi je nagrada, kad djevojčice, ničim nagovorene, same dođu k meni, bace se u zagrljaj govoreći: "pokrij me, čuvaj me, ugrij me, zagli me..." Naš Bog je stvorio čovjeka i ženu. Stvorio je i obitelj, stvorio je obiteljsku zajednicu koja je temelj našeg društva i postojanja. Isus je rekao Petru da će na njemu izgraditi Crkvu svoju da je niti vrata paklena neće

nadvladati. E, tako sam se i ja postavio prema svojoj obitelji. Moćno, stoječki, zaštitnički. Bilo je iskušenja, naravno, kad su mi djeca bila ugrožena, preko svakidašnje nepravde, situacije, ugroze... Reagirao sam poput vuka, medvjeda ili neke druge zwijeri i shvatio što se sve u meni može oslobođiti da bih njih zaštitio.

"To je moj tata!" odjekivalo bi u vrtiću, školi, plesu, sportskom klubu – kad bih se pojavio, došavši ih odvesti ili dovesti. Pojavom bih izazvao šalu ili smijeh kod djece koja su odmah htjela da i njihove tate budu barem kao ja. Mnogobrojni pozivi na proslavu nečijeg rođendana, izleti, druženja, molbe naše časne sestre Pavle, da moje djevojčice budu članovi dječjeg župnog zabora – budile su u meni još veću volju za rad s njima, aktivnost, ne odmaranje i ne opuštanje u svemu.

Gledam ih kako rastu. Primjetno. Izlaze iz obuće jer rastu i trebaju im veći brojevi. Isto tako je i s odjećom. Raste i apetit! Ne brojim molitve, a niti ih ne smijem brojati, koliko smo supruga i ja izmolili za njihovo i naše zdravlje. I da nema te vjere, tog nadanja, bilo bi nam puno teško. Sa svime onim što dolazi uz odgajanje djece.

Srećko Remetin

Kad sam se ženio i zasnivao svoju obitelj plan i najveća želja mi je bila što je više moguće vremena provoditi sa svojom obitelji. Nisam želio da djeca odrastaju bez očinske figure kao ja. Igrom prilika moj otac je radio u Njemačkoj i kući bi provodio samo mjesec do dva godišnje i to uoči Božića, što je danas nezamislivo za jedan par, a kamo li za sedmeročlanu obitelj. Nikada nije video moju majku trudnu, nije me mo-

gao voditi u kino, kazalište, na utakmice, kao što su to običavali raditi očevi mojih prijatelja. Svojih 20 godina rada u Njemačkoj otac je uložio u stan, dok su neki očevi stanove dobivali kao rođendanski poklon od države. Bojao se sagraditi kuću u nekom od gradskih kvartova, jer je bio uvjeren da ne bi mogao dobiti dokumentaciju te da bi ista bila srušena.

Dolaskom vihura Domovinskog rata bio sam prisiljen ostavljati svoju obitelj i

pozdravljati se u mislima hoću li ih i kada više vidjeti?! Po završetku rata posao mi je bio terenski, pa se opet isprječio između mene i moje obitelji.

Danas kada promatram svoje sinove kako provode vrijeme sa svojom djecom, ja sam sretan čovjek, iako je jedan sin odabrao kruh sa sedam kora. Danas kao "dida" osjećam se ispunjeno i radošno, zahvalan dragom Bogu i Gospu Fatimskoj za sve radosti i milosti. Sa vojom unučadi proživljavam drugu mladost i sve ono što mi je bilo uskraćeno s mom djecom.

Stigmu vjernika osjetio sam dolaskom u Split, smatran sam građaninom drugog reda, omalovažavan i etiketiran. Moja djeca 80-ih godina su išla na vjeronauk, a moj sin je prvi donio hrvatsku zastavu u vrtić, pa su je djeca nazvala zastavom Marijana Čelana.

Promatrajući mladiće danas primjećujem kako je nestalo dječije ljubavi, simpatija, romantike koja je krasila moju generaciju.

Onog trenutka kada su sinovi odlučili se na ženidbu, pozitivno sam se iznenadio njihovom zrelošću jer sam često mislio da ništa ne slušaju što sam im govorio. Ali isto mislim da roditeljski primjer je najbolji način edukacije i odgoja.

Prepun životnog iskustva, želim vam iznijeti neka moja zapažanja o odgoju djece:

- dok su bili mali, ako bi jedno od njih dobio čokoladu, nisam dozvoljavao da se pojede, a da se ne podijeli s braćom i sestrama.

- zamjerali su mi često da im nedostaje novaca za trendove, šminku, skupu garderobu, ali sazrijevanjem su uvidjeli da ne mogu imati sve što požele. Slijedio sam narodnu poslovicu: Strog sam jer te ljubim.

- kada su djeca napustila obiteljsko gnjezdo, nismo ostali sami, ono se napunilo dolaskom unučadi unučadi koje sada zajednički odgajamo.

- jedinstven stav prema vjeri moje supruge i mene bio je okosnica u našem životu i odlukama koje smo ugradili i našoj djeci.

Proekt mojih odgojnih metoda vidi dim sada u svojoj djeci koji djecu odgajaju na istim načelima bogoljublja, domoljublja i čovjekoljublja kao što sam ja njih.

Iznimno sam zahvalan na nevjestaama koje su su uklopile u obitelj kao da su u njoj i rođene.

Preko tjedna svi smo u svojim obvezama ali zato nedjeljom svi smo skupa za obiteljskim stolom pa je meni svaka nedjelja mali Uskrs.

Mladim majkama želim poručiti: ku-hajte ručak, nemojte kupovati pizze jer lonac okuplja obitelj. Tako je moja majka radila i danas pored svoje uže obitelji stalno sam u kontaktu sa sestrama i njihovom djecom, tako da je potreban blagdanski stol za 25 ljudi kada se svi okupimo.

Biti otac je najljepša, najuzvišenija, najčasnija uloga u životu. Biti ponosan otac je najveći dar Neba koji sam dobio. Osjećam se jako privilegirano zbog tog veličanstvenog dara očinstva.

Martin Čelan

CRKVA KOJA SLUŽI ČOVJEKU

*Župa Prečistog srca Marijina – Gospe Fatimske, Split
Misa Večere Gospodnje – Veliki četvrtak, 13. travnja 2017.
don Ante Žderić, upravitelj župe*

Razumijete li što sam vam učinio? – Upitao je Isus svije učenike nakon što im je oprao noge tijekom Posljednje večere. To je učinio neposredno pred odlazak na Maslinsku goru gdje je bio izdan, uhvaćen i odveden na sudjenje, križni put, muku i smrt na križu. U tom se smislu ono što je Isus rekao i učinio na Posljednjoj večeri pokazuje kao njegova oporuka, testament. Ono što čovjek ostavlja u oporuci nipošto nije bezznačajno. To predstavlja sažetak njegovog života, svega što je osjećao, razmišljao, izrekao i učinio. To je rezime nečijeg života. Jesu li apostoli u njegovo vrijeme to razumjeli? Jesu li razumjeli što je Isus učinio? Razumijemo li to mi – njegovi učenici suvremenog vremena, Crkva u suvremenom svijetu i vremenu?

Večeras svetkujemo presveti dan u čijemu je središtu utjelovljena Isusova ljubav - euharistija. On sam je ta utjelovljena Ljubav. Znakovitim činom pranja nogu dvanaestorici predstavnika naše župe dajemo potvrđan odgovor na Isusovo pitanje iz evandelja koje smo čuli:

„Razumijete li što sam vam učinio?“ Večeras s ovim izabranicima vršimo znakoviti i drevni čin Crkve kojim se podsjećamo da je temeljna osobina naše vjere ljubav prema Bogu očitovana u ljubavi prema čovjeku. Tko ljubi čovjeka, ljubi i Boga. Svojim utjelovljenjem u Isusu Kristu Bog se ponizio do dna ljudskog postojanja. Ušao je u našu egzistenciju u kojoj je htio biti najmanji među braćom – onaj koji je svima sluga. To je, među ostalim, pokazao činom pranja nogu apostolima, što je bio zadatak pridržan za robevne ondašnjeg vremena najnižeg statusa. Pranje nogu učenicima pred odlazak u smrt bio je radikalni iskaz njegove ljubavi.

Poštovani župljani, nalazeći svakog od vas dostoјnim predstavljati večeras Isusove apostole, odlučio sam prednost dati onima koje sam smatrao najdostoјnijima među nama. To su štićenici naše udruge „Lastavice“ – koje posebno pozdravljam, zajedno s njihovim ponosnim voditeljima, skrbnicima i roditeljima koji su večeras ovdje s nama. Naši apo-

stoli večeras su: Ljubica Stipetić, Zoran Ilić, Zoran Polić, Tomislav Botić, Boško Tokić, Mladen Tešija, Vesna Halilović, Nataša Marić, Slavica Krstić, Nenada Tešija i Željko Sedlar. Njima smo pri-družili i našeg Ivana Tandaru, koji sva-ke nedjelje ministriira kod svetog oltara ovdje u crkvi. S radošću ističem njihovu revnost u životu i vjeri, usprkos svim poteškoćama s kojima se susreću u spe-cifičnim uvjetima svojega rođenja, odra-stanja i življjenja.

Ovim činom pokazujemo svoju od-lučnost biti Crkva i župa koja služi čo-vjeku, posebno malenom i ugroženom čovjeku, te tako služimo Bogu. Jer ne možemo tvrditi da ljubimo Boga koje-ga ne vidimo ako ne ljubimo brata čo-vjeka pored sebe, kojeg vidimo. Prošlo je vrijeme trijumfalističke Crkve koja bi dominirala ili bilo kome nešto nameta-la. U ovo naše vrijeme otvara se pers-pektiva ponizne Crkve, Crkve koja služi čovjeku, upravo poput Isusa Krista koji pere noge svojim apostolima prije nego će poći u sramotnu smrt. Primjer takve Crkve svjedoči nama papa Franjo koji pere noge siromašnima, ugroženima, za-tvorenicima i izbjeglicama, papa koji je blizak malom čovjeku ugroženom u ovo naše vrijeme. U tome i jest mjera naševjere – što više ljubimo čovjeka, to više

ljubimo Boga. Što Crkva više služi ma-lom čovjeku, to je bliža velikom Bogu. U tome ona uvijek iznova otkriva svoje poslanje i svoj identitet. Na tom tragu i mi želimo biti, želimo ostati, svjedočeći time da smo razumjeli što je to u ovoj svetoj večeri prije toliko stoljeća Isus Krist učinio svojim učenicima. Danas is-punjavamo njegovu oporuku i jedni drugim peremo noge u znak svoje ljubavi, vjere i odanosti prema našem Nazaret-skom Učitelju.

Ovim znakovitim činom pranja nogu onima među nam koji su najpotrebniji naše ljubavi i pažnje, Bogu uzvraćamo ljubav. Naši apostoli večeras su i sami hodajuća, čista ljubav. To mogu posvje-dočiti svi koji su ih barem jednom susreli. U tom smislu oni su blagoslov svojim obiteljima, našoj župi i cijeloj Crkvi. Ta ljubav koju nose upravo ih i čini najdo-stojnjima među nama na misli Večere Gospodnje predstavlјati Isusove apostole. Zato su ljudi poput njih zjenica oka Crkve po kojima Duh Sveti propituje naše srce gledajući koliko u njemu na-lazi odraza onoga što za sebe tvrdimo da jesmo – da smo Kristovi. Zato će ljubav i biti mjerilo Božjega suza za svakoga od nas u Posljednji dan.

U ovoj svetoj noći događa se drama Boga kojega je izdao čovjek. Čovjek

sudi Boga, događa se najstrašniji čin u povijesti ljudskoga roda. Nakon svetkovana Pashe slijedi drama izdaje. Već na kraju ove liturgije ona dobiva potpuno nove obrise – prenoseći Presvetoga u Kristov grob i raskrivajući oltar Crkva očituje tugu i tu dramatiku izdaje, suđenja i muke Isusa Krista, koji se pokazuje kao izdana Ljubav. Tko ga je izdao? Tko osudio? Tko ubio? Tada je to bio Juda Iškariotski, Pilat i Kajfa, koji je bio Veliki svećenik. Međutim, ta se drama nastavila kroz povijest. Svaki put kada je čovjek izdao čovjeka, kad ga je osudio, povrijedio, obezvrijedio ili ubio, to je učinio samom Isusu Kristu. Zato je drama Velikog petka stvarnost koja se uvijek ponavlja, i ovo naše vrijeme, posebno kad je riječ o ugroženima, siromašnima, obespravljenima, izmanipuliranim, marginaliziranim, svima onima koje smo na neki

način obilježili kao „robu s greškom.“ Tko su danas Juda, Kajfa i Pilat?! Svaki onaj se koji gaženjem brata čovjeka želi domoći društvenog položaja ili probitka. Svjedoci smo kako se to u našem društvu događa svaki dan. I dalje su to opet, nerijetko, ljudi iz redova nositelja vlasti ili veliki svećenici. Zanimljivo je da svoju osudu drugih i dalje brane nekom obranom Božjih prava ili tvrdeći kako je „bolje da jedan čovjek umre za narod“ – kao što je nekoć govorio Kajfa. Samo su imena druga. Sve je ostalo isto. Bog u čovjeku opet iznova stradava. Zato se večeras nad svijetom i vremenom gromoglasno razliježe vječno Isusovo pitanje s Posljednje večere: „Jeste li razumjeli što sam vam učinio?!“ Odgovor na to pitanje dati će život svakog od nas. I neće trebati dugo čekati da bi se vidjelo jesmo li razumjeli.

Danas Juda Neprocjenjivoga projenjuje za trideset srebrnjaka dok mu Neprocjenjivi pere noge kao zadnji sluga. Ljubav iskazuje onome tko ne zna što je ljubav. Daje ju ne tražeći uzdarja.

Neobuhvatljivi Bog daje se u lance staviti, Stvoritelj svega veže se poput janjeta pred klanje. Bog se predaje da bude zahvaćen raljama smrti. Srce mu se raspada od боли jer ga izdadoše oni koje je volio... Na sud vode Sudca živih i mrtvih. Stvorene sudi Stvoritelju. I andeli nebeski, nijemi od strahote toga prozora, pokrivaju lica svoja i padaju ničice... Nebo i zemљa zamuknuše od grozote toga čina. Samo se začu jedan glas: „Oče, oprosti im...“

Dobro reče prorok Jeremija: „Potamnješe oči moje od plača mojega – svi vi, koji prolazite putem, stanite i vidite – ima li boli kao što je bol moja?!“

don Ante Žderić

Otajstvo trpljenja

Veliki je petak. Vjerujem da se na sam spomen ovog blagdana u svakom od nas bude osjećaji, da bivamo duboko ganuti otajstvom Kristove muke i smrti koju danas na poseban način obilježavamo. Križ u nama budi osjećaj sažaljenja nad Gospodinovom mukom, ali u isto je vrijeme on za nas i znak nade. Naše su crkve večeras ogoljene od svih ukrasa, križevi su zastrti kako bi u večerašnjem obredu bili svečano otkriveni i dani Božjem narodu na klanjanje i cjelivanje. Cijela Crkva je zaodjevena u pokorničko, u žalobno ruho jer proživljava posadašnjenje najstrašnjeg događaja u povijesti ljudskoga roda; događaj suđenja i smaknuća samoga Boga Sina. I kako u tom posadašnjenju kojem nam pred oči stavlja ova dramatična večerašnja liturgija ne biti ganut, pogoden do suza i cjelovom vjere iskazati ljubav onome koji za nas umire na križu!?

Danas Juda Neprocjenjivoga procjenjuje za trideset srebrnjaka dok mu Neprocjenjivi pere noge kao zadnji sluga. Ljubav iskazuje onome tko ne zna što je ljubav. Daje ju ne tražeći uzdarja.

Neobuhvatljivi Bog daje se u lance staviti, Stvoritelj svega veže se poput janjeta pred klanje. Bog se predaje da bude zahvaćen raljama smrti. Srce mu se raspada od боли jer ga izdadoše oni koje je volio... Na sud vode Sudca živih i mrtvih. Stvorene sudi Stvoritelju. I anđeli nebeski, nijemi od strahote toga prozora, pokrivaju lica svoja i padaju ničice... Nebo i zemlja zamuknuše od grozote toga čina. Samo se začu jedan glas: „Oče, oprosti im...“ Potamnješe oči moje od plača mojega – svi vi, koji prolazite putem, stanite i vidite – ima li boli kao što je bol moja?!

Kroz stoljeća koja su prohujala nekako smo se naviknuli na prizor križa koji je za nas postao nešto svakodnevno. Ponekad nam iz vida i iz svijesti izmiče činjenica da je u liku križa prisutna činjenica o groznoj smrti čovjeka koji je na njemu smaknut na najsramniji način, poput zadnjeg razbojnika. Ono što je u toj činjenici najdramatičnije je to da je riječ o samome Bogu Sinu koji umire na križu. Zato neka se pred tim prizorom večeras potrese svako srce i neka zasuvi svako oko jer – što možemo uzvratiti Raspetome ako ne ljubav, ako ne suze naše ljubavi i našeg pokajanja?! Čime, ako ne ljubavlju, uzvratiti Kristu ovaj čin koji se očitovao u razapinjanju i smrti koju je prihvatio kako bi na križu raširio ruke pokazujući koliko nas voli?!

Prorok Izajia također piše o njegovom trpljenju, kako smo čuli u prvom večerašnjem čitanju. Čuli smo kako ga na dušok i rječit način prikazuje kao trpećeg Slugu Gospodnjeg koji se u svemu suočlio žrtvenim jaganjcima koji su u vrijeme njegovog preminuća bili žrtvovani u jeruzalemском Hramu kao pashalna žrtva. Sada je sam Gospodin ta žrtva, taj Jaganjac koji oduzima grijeh svijeta. Sve starozavjetne žrtve čija je krv izlijevana na žrtveniku u Hramu označavale su krv Krista Jaganjca koji je svoju krv prolio na žrtveniku križa. Tako je križ postao i

njegov žrtvenik i njegovo prijestolje. Rabinška tradicija u židovstvu propisivala je da se žrtvenim pashalnim jaganjcima prije prinošenja na žrtveniku probije srce kako bi iz njega istekla sva krv. I ni jedna im kost nije smjela biti slomljena. Sve se to, kako dobro znamo, ostvarilo u Kristovoj žrtvi na križu. Vojnik mu je kopljem probio srce i ni jednu mu kost nisu slomili. On je Jaganjac, grč. *Agnos* u značenju Onaj Koji Je Bez Mane. Zajista, većeras posadašnjujemo žrtvu na križu jedinoga Bezgrješnoga, jedinoga tko – ljudski gledano – nikad ne bi trebao završiti na križu. Budući da je jedini koji je bez mane, bez grijeha, strahota njegove smrti u pokazuje se još većom.

To je onaj isti Pravednik, Izabranik, Miljenik Božje Duše o kojem je govorio Izaija u misnim čitanjima dana Velikog tjedna. On je Božji Sluga u liku kojeg većeras prepoznajemo Isusa Krista. Prorok naglašava kako su se mnogi u isto vrijeme užasnuli nad njegovim mukom iznakaženim licem, ali je on u isto vrijeme mnoge zadvio narode. Mnogi su pred njim ušutjeli „... Videć’ ono o čemu im nitko nije govorio, shvaćajuć’ ono o čemu nikad čuli nisu...!“ Ovu zadivljenost i shvaćanje „onoga o čemu nikad čuli nisu“ prepoznajemo u zadivljenosti apostola susretom s Uskrsnulim i njihovim razumijevanjem njegovog Otajstva nakon silaska Duha Svetoga. Svaki čovjek koji povjeruje u ovo otajstvo Isusa Krista biva zadvljen, on prima njegovog Svetog Duha i prolazi isto iskustvo poput onog kojeg su proživjeli apostoli. On je u isto vrijeme na Veliki petak užasnut strahotom Kristove muke i zadvljen miomirisom uskrsnuća koji ona najavljuje. Izaija ovog Božjeg Slugu prikazuje kao onoga na koga je pala kazna radi naše krivice. On je žrtva radi našeg opravdanja, pravi pashalni Jaganjac koji se u

predvečerje ovog blagdana kolje kao žrtva.

U Ivanovom Evandelju slušamo potresno izvješće o Kristovoj muci i smrti. Pisano je iz perspektive Ljubljenog Učenika koji je bio svjedok događaja o kojemu smo slušali. Izvješće je uobličeno desetljećima nakon ovog događaja, kad je Ivan već imao iskustvo susreta s Uskrsnulim i primanja Duha Svetoga. Zato i može do kraja razumjeti Otajstvo Isusa Krista. Susresti uskrsnulog Isusa preduvjet je razumijevanja Boga, čovjekovog života i svijeta. Susresti ga podrazumiјeva povjerovati u njega. Ova vjera uključuje i prihvaćanje njegovog križa. Tek se iz perspektive križa razumije Boga i život. Prihvatići Kristov križ znači prihvatići Božju milost. Ona se očitovala križem. Bez njega ne bismo mogli razumjeti Krista. Ostao bi nam neshvaćen. Krist i njegov križ dvije su istine koje su neodvojive jedna od druge. Križ je njegov prijestolje i simbol njegovog identiteta. Križ je simbol Ljubavi. Ljubav je Božji identitet. Zato bez ljubavi ne možemo razumjeti križ. Tek tko ljubi – vjeruje. Tko ljubi i vjeruje – razumije križ. Tko ga razumije – prihvata ga. To je Božja logika koja vodi u nebo. To je logika koju je prihvatio Isus iz Nazareta. Po njoj ga i prepoznajemo kao Krista, kao Sina Božjega, kao Spasitelja.

Tko može shvatiti dubinu Tvojega poniženja i veličinu Tvoje ljubavi koja Te povela u to poniženje sve do smrti...?! Tko li riječima izreći strahotu Tvojega trpljenja i bol Tvojega srca dok si slušao kako Te osuđuju oni koje si ozdravljao i kojima si mrtve vraćao u život...?! U Getsemanskom vrtu oblio Te krvavi znoj zbog užasne spoznaje da su Te izdali oni koje si volio. Nisi plakao zbog križa koji Te čekao, nego zbog Tvoje ljubavi koja nije bila ljubljena, nego izdana... Tvoju ljubav procijeniše za trideset srebrenjaka. Prodaše Te i obescijeniše za sitniš... U onaj slavni i potresni dan klicahu ti „Hosana“ kao kralju, a već nakon malo vremena Te proklinjahu derući se da Te treba razapeti. I samo sunce sakri zrake svoje u trenutku kad se drama izdaje završava Tvojim izdahnućem na križu... Kolika je tek milost Tvoja kad sve to imаш snage oprostiti...?!

Da Bog u Kristu nije stradao za nas, ne bismo znali da je Bog Ljubav. Da nije iskusio tragičnost ljudske egzistencije, ostao bi udaljeni Bog. Zato je križ znak Njegove blizine čovjeku, našem životu, našoj stvarnosti. Najблиži nam je u Njegovom trpljenju na križu. Zato smo Mu najблиži dok – trpimo. Tu se susrećemo – na križu. Pitaš li se – gdje je Bog dok trpiš? Pogledaj, tu je – razapet s tobom. Tvoj križ te oblikovao u osobu kakav si danas. Bez njega ti ne bi bio to što jesi. Bio bi netko drugi – možda poput nekog koga ne voliš, tko ti se ne sviđa.

Ne možeš od svoga križa pobjeći, on je nerazdvojan dio tebe. Bez njega bi bio izgubljen. On je tvoj orijentir do neba. Po njemu prepoznaješ tko si ti. Križ je tvoj identitet. Gdje se god okreneš, opet ga nalaziš i on nalazi tebe. To pokazuje kako ti je zadano da ga prihvatiš; prihvataći križ – prihvaćaš sebe. I on će te još oblikovati. Sve dok ne postaneš živa slika Onoga tko je njemu za tebe umro. Tada ćeš shvatiti da je tvoj križ – tvoj blagoslov i da bi bez njega tvoj život bio promašaj.

Kralj andela večeras ude u smrt po križu. On, koji je Život, ušavši u smrt preobrazio je iz kraja u novi početak bez kraja. Zato je križ - vrata. Gospod je prošao kroz njih. Ulaznica je bila trpljenje i smrt. Zato, kad prihvatiš križ koji trpljenje i smrt označavaju, već imaš ulaznicu u život tamo, s druge strane neba, u zagrljaj Kralja andela. Zato - pustite me, pustite me – tamo, tamo da putujem!

„Danas je na križu razapet Onaj koji je stvorio nebo i zemlju.

Kralj andela trnovim je vijencem okrunjen, gol stoji onaj koji oblacima nebo pokriva.

Sva priroda zadrhta od straha gledajući tebe, Kriste, raspeta na križu.

Usred dana sunce sakri zrake svoje; kako li neće kad je te učenik zanijekao, a razbojnik se pokajao!

Spomeni se i mene razbojnika kad dođeš u Kraljevstvo svoje!“

Amen.

don Ante Žderić

Kamen s vrata groba

Kamen s ulaza u grob stvarnost je koje se plaši svaki čovjek. Taj kamen predstavlja granicu, među, razdjelnici između života i smrti, življena i umiranja, bivanja i nestajanja. Pokapanje mrtvih u našoj kulturi usko je vezano za taj kamen budući da su grobovi uglavnom kameni ili, u novije vrijeme, betonski, što nužno podrazumijeva da ih zatvara neka vrsta kamena. Taj se kamen pokazuje kao nešto što zauvijek pečati sudbinu onoga od koga se njegovim zatvaranjem opraštamo. U svima nama strah je od tog kamenja, barem neka nela-goda. I sam je Isus bio tri dana pokopan u kamenom grobu u obliku sobe, komore, koji je bio zatvoren teškim kamenom. Žene koje su u uskrsno jutro dolazile na grob urediti i pomazati tijelo s pravom su se pitale tko će im ukloniti kamen s vrata groba. Iako su imale u vidu konkretni kamen s groba u koji je u predvečerje Velikog petka bio pokopan Isus, pitanje o uklanjanju kamenja s vrata groba ima daleko dublje, ontološko, egzistencijalno i eshatološko značenja. (P)ostaje li

taj kamen stalna prijetnja postojanju?! (P)ostaje li zauvijek granica između postojanja i nestajanja?! Ili je to ipak samo nešto što je privremeno, pa makar ta privremenost potrajala do kraja vremena?! I mi se, i ne htijući pitamo – tko će nam ukloniti kamen s vrata groba?! Konkretnije rečeno – tko će nam ukloniti kamen s vrata života?!

Pitanje kamena s vrata groba ostaje jedno od temeljnih pitanja, htjeli mi to sebi priznati ili ne. Negdje u našoj svijesti i podsvijesti stoji to pitanje o grobnom kamenu kao vječnoj prijetnji, nešto što nam, u najmanju ruku, izaziva nelagodu, egistencijalnu tjeskobu. To je pitanje zajedničko svim ljudima bez obzira imali vjerska uvjerenja ili ne, pripadali sadašnjosti ili da su živjeli u prošlosti, ono ne ovisi ni o određenoj rasi, naciji ili kulturi. Ono predstavlja pravi izvor svakog drugog straha jer u temelju naše egzistencije stoji nepobitna činjenica njezine krhkosti. To osobito osjećamo u trenucima bolesti, nesreće ili smrti bliskih nam osoba. Ili kad se to događa nama samima. u tim

Veliki tjedan

trenucima prijetnja kamena s vrata groba postane tako stvarna i opipljiva. Kamen zaprijeti ne samo našoj sreći, nego životu kao takvom i samom smislu našeg postojanja. Ne možemo se ne zapitati nestaje li s našim bližnjima ili nama samima sva ljubav, dobrota, žrtva i sve ono što postojanje čini istinski lijepim i vrijednim?! I koji bi smisao života bio ako ne bi bilo nikog tko bi nam uklonio kamen s vrata groba?!

U tom kontekstu valja nam promatrati svetkovinu Uskrsa, najvećeg kršćanskog blagdana. Ako puno toga u životu ne možemo razumjeti, onda nam je posebno teško razumjeti Uskrs, koji dotiče život ali je iznad njega. On je, zapravo, poveznica vremena i vječnosti, zahvaća u vrijeme i povijest ali ih nadilazi, otvarajući perspektivu iznad, u onostranom, s drugu stranu groba i smrti. Zato je Isusovo uskrsnuće središnji događaj Božje i ljudske povijesti koje, od tog trenutka, počinju bivati jedna te ista stvarnost. U tom smislu Uskrs je temelj na kojemu naše postojanje i njegov smisao stoje ili padaju. Ne prihvaćati Uskrs značilo bi pristati na prijetnju kamena s vrata groba htijući da on zauvijek naše postojanje jednog dana zatvori u nepostojanje, u ništavilo. Ovdje je izbor sasvim jasan: kamen s vrata groba ili Uskrs! Treće opcije nema. Svako drugo življenje, koje ne bi računalo na Uskrs, bilo bi promašeno, sasvim besmisleno. Jer, što bi čovjeku vrijedilo roditi se, voljeti, žrtvovati se i činiti dobro ako bi svemu tome došao kraj u ništavilu?! Bi li takav život bio smislen?! Posebno onda kada starimo i vidimo da se nad nas nadvila prijetnja kamena s vrata groba?! U tom svjetlu Uskrs se pokazuje kao nužno potreban. Jedini on odgovara na pitanje – tko će nam ukloniti kamen s vrata groba? Jer nešto takvo nije u čovjekovoj domeni. To nas daleko nadmašuje.

Netko bi mogao reći da je Uskrs naša projekcija zbog egzistencijalnog straha.

Pitanje bi bilo opravdano onda kada ne bismo imali svjedočanstva Uskrsnulog. Ovdje ne mislimo samo na novozavjetna svjedočanstva, već još i više na svjedočanstva životom tolikih znanih i neznanih koji imaju isto iskustvo Uskrsnulog Isusa Krista, iskustvo koje je potpuno preobrazilo njihove živote. U tom smislu Uskrsnuli se pokazuju kao jamac života kojemu kamen s vrata groba ne predstavlja prijetnju. Sam Uskrsnuli ga je uklonio. Taj kamen, onima koji vjeruju, ostaje tek privremena tehnička stvar. Samo je snaga vjere kadra omogućiti to svjedočanstvo Uskrsnulog koje razbijaju tamu s druge strane groba, omogućujući da iza tuga rastanka ugledamo nezalazeće svjetlo.

Bez vjere u uskrsnuće vjera se gasi, postaje lijepa priča, ideja, iluzija, pretvara se u fanatizam, ispraznu spiritualnost. Uskrsnuće čvrsto povezuje naš život s vječnošću, naš s Božjim svijetom. Od zore uskrsnuća naš i Božji svijet, polako ali sigurno, postaju jednim, Božja stvarnost postaje našom. Smrt ostaje tjelesno i iskustvo, ali je prestala biti zaprijeka, pregrada razdjelnica. Po Kristovoj smrti i uskrsnuću postala je vidljiva vrata između dvaju svjetova koji postaju jednim. Uskrs točku na kraju naše rečenice života pretvara u zarez. Uskrsnuće je rasvjetljenje tame smrti, preobrazba naše budućnosti u nadu, u stvarnost koja je pred nama. Uskrsnuće je jamstvo te budućnosti koja se više ne ograničava na naš zemaljski hod, već seže preko groba, onkraj vidljivog. Prepoznati ovu dimenziju života moguće je samo onome koji je povjeroval, tko je po vjeri susreo Uskrsnulog. Zato je za takvog čovjeka prijetnja kamena s vrata groba uklonjena, što životu daje da može disati punim plućima.

S tim mislima i u toj vjeri, neka je svima koji slave sretan Uskrs!

don Ante Žderić

Nemojte me pitati za Tabor

Nemojte me pitati za Tabor,
slava Preobraženja odavno je zasjenjena.
Ovdje sada nema sjajnog oblaka,
nema Očevog glasa koji grmi,
ni Mojsija, ni Ilike da siđu s neba.
Ne, ovdje Petar nema potrebu tražiti
da ostanemo duže i da traje,
ovdje nije lijepo biti i njega nema,
dok me sude on tvrdi da me i ne poznae.
Sada nema sjaja mojega lica
i bjelina moje odjeće tek je sjećanje.
Nemojte me pitati za Tabor,
sad sam na jednom drugom brdu,
mjestu na kojem nema traga slave
i nebeskog veličanstva koje zadivljuje.
Tada sjajno mi lice sad je popljuvano,
a bijela mi odjeća skinuta s izranjenog mi
tijela,
gle - dijele ju i bacaju kocku za nju.
Oči su moje potamnjene od krvi i od suza
i plač moj do nebesa se propinje...
Svi vi koji putem prolazite,
stanite i vidite – ima li boli kao što je bol
moja?!
Nemojte me pitati za Tabor,
ovdje nema ni traga od moje nebeske lje-
pote,
samo razapete, prikovane mi ruke,
i bolno mi čavlima pribijene noge.
Ovdje nema otvorenog neba,
samo kopljem otvoren moj bok
i srce koje lije krv i vodu.
Ovdje nema nikog tko bi htio biti,
na ovom mjestu koje znači patnju i smrt,
porugu i sramotu
koje život žele prikazati uzaludnim.
Nemojte me pitati za Tabor,
ovdje nema radosnog ushita učenika,
već samo podrugljivo ismijavanje sveće-
nika,
nema legija anđela da me spasi,
ni čudesne intervencije neba
da prekine ovu grozotu svijeta nada mnom.

Ovdje je samo patnja neizmjerna
koju podno križa sa mnom dijeli
samo moja Majka i još dvoje njih...
Nikog ovdje drugog nema da se sažali
i da sa mnom podijeli moju bol,
koja me razdire već stoljećima.
Nemojte me pitati za Tabor,
dostojanstvo moga tijela pregaženo je
i njegov sjaj samo je uspomena.
Ja sam sada živa, bolna rana
ispod koje vire moje kosti.
Svi koji me vide rugaju se meni,
osudiše me jer sam kriv za ljubav.
Ja priznajem tu krivicu
i nje radi na tom teškom križu visim.
Nemojte me pitati za Tabor,
jer Kalvarija je sada mjesto
gdje ćete me ovako krvavog naći,
vi što imate dovoljno smjelosti
potražiti me u grozoti svoga križa.
Pitajte, pitajte me za Kalvariju moju,
dodite i naći ćete Boga
u tom otajstvu trpeće ljubavi.
Zbog ljubavi mi nije žao biti krivcem...

Pismo Raspetome

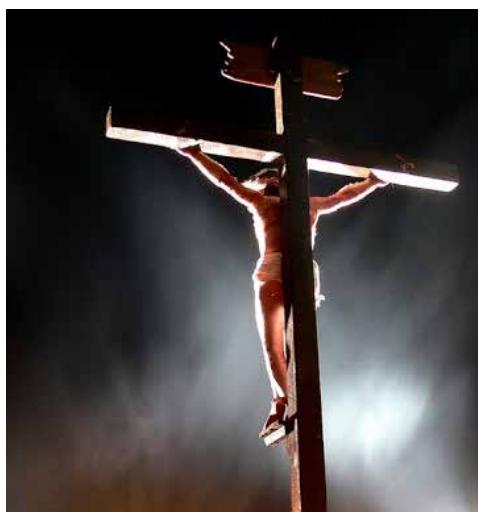
Kralju anđela moj, imam potrebu šutjeti. Najradije ništa ne bih govorio. Sve do Uskrsa. Ne izustiti ni riječi. I samo te promatrati. U tišini. Bez ikoga. Toliko je toga u meni. Toliko misli, toliko osjećaja. Toliko iskustva. Pred svime time usta zanijeme. Sve se to izmjenjuje s potrebom da viknem, da pustim glas... A opet, usta bi radije umuknula i pustila srcu da govorи.

A ono, ono je posebno. Rječitije je od usta. Dublje je od razuma. Zapaža i ono što oku promakne. Ono u ove svete dane promatra Tebe na križu. I u tom se promatranju preobražava, slamajući se. Samo su suze na oku znak te lomljavine. Znak neopisivog i neshvatljivog. Tvoja bol srcu je znana. Ono je osjeća, čuti je. Htjelo bi u svoju malenost primiti Tvoju veličinu. A ne može. Tako si velik. Tako je velika Tvoja ljubav, čija je mjera Tvoj križ. Ono se trudi izdržati i primiti barem malo onoga što si prošao i kroz što prolaziš kroz vjekove. Znam, čudno je to, ali – znaš i sam – ovo je srce takvo. Zapravo, između nas dvojice riječi i nisu baš potrebne. Dobro se poznajemo. Dug je put iza nas. Još je duži onaj ispred nas. Nekako, u toj simfoniji osjećaja i dubokog nutarnjeg poznавanja ovih dvaju srđaca idemo dalje.

Posebno si blizak u ove dane. Tako bolno razapet. Takvog Te najbolje poznajem. Zapravo, drugačijeg Te i ne znam. Križ je Tvoj identitet, Tvoja osobna karta. Valjda i moja. Ne znam. Nisam pametan. Ti to bolje znaš. Nekako guramo dalje. Uvijek me iznova podižeš i potičeš da idemo, da nastavimo. Put do Kalvarije je strm. I težak. Ali, drugoga nam puta nema. Što sam stariji, to se više

mirim s time. Neću Ti sad lagati da se nekad ne bunim. Znaš da ne volim glumu. Zapravo, često se bunim. Ali, znam da razumiješ pa mi ne zamjeraš. Samo tiho nastaviš dalje i pogledaš me onako kako samo Ti znaš. I sve odmah bude lakše.

Bliži se onaj petak. Tvoj petak. Koliko želim da prođe, koliko želim da ostane. Ne znam. Čudan sam Ti ja u tome... Ali, ako Te ikad razumijem, onda je to taj dan. Taj petak. Tu sve staje i sve započinje. To je središte svih stvari. I početak i kraj. Tek tu ne mogu govoriti. Ona knedla u grlu ne da. A srce bi htjelo iskočiti iz grudi popeti se na križ do Tebe. Znam da Ti neće biti lako, ali izdrži. Razapinju Te ionako svaki dan. Poznato mi nekako... Samo izdrži. Ja ću biti kraj Tebe. Stajati ću kraj Tebe. Uvijek ću stajati. A srce će govoriti. Tvoje probodeno. Ono veliko. I ovo moje. Malo. Samo izdrži, dobri moj, samo izdrži. Proći će. A ja ću cijelivati tvoje rane. Šuteći. Jer je u toj ljubavi sve rečeno. U tome je smisao mojeg postojanja. I razlog mojeg življenja. Moj Kralju anđela.

Život, dakle biraj

U vremenu kad svi nešto dugujemo, pojedincima ili bankama,
rodbini ili prijateljima,
zaboravljamo na Boga po kome sve postoji.

Otplaćujući manje ili više uredno svoje dugove, zaboravljamo na darovani život.

Zaboravljam danomice zahvaljivati za taj jedinstveni Božji dar.

Različite rušilačke sile udaraju baš na život,
promovirajući kulturu smrti kao nešto moderno, poželjno.

Bog nam po Mojsiju davno reče:

,,Danas preda te stavljam život i smrt, sreću i nesreću, blagoslov i prokletstvo.

Život, dakle biraj!“

Bog nudi, a čovjek bira. U darovanoj slobodi, darovana nam je mogućnost izbora.

Mogućnost koju nam Bog ne želi i ne će uskratiti.

Težak teret za ljudska pleća: svaki dan možeš birati,
odlučivati se za nešto i protiv nečega.

IJ svojoj kratkovidnosti često biramo ono što je protiv nas samih.

Tek kad nas nešto ugrozi, shvatimo vrijednost i dar života,
spoznamo njegovu veličinu i neprocjenjivost.

Kad bismo mogli svaki dan na tom daru zahvaljivati!

Na svemu!

Za ono što imamo i posjedujemo,
zato što jesmo, što živimo,
što smo voljeni,

što je Bog izabrao baš nas, mene i tebe.

Kako je ružno kad smo nezahvalni!

Sam Bog se nastanjuje u zahvalnom srcu!

Bože, hvala ti za život!

Daj da se tvoj dar u nama utvrđuje i potvrđuje!

„Neka se ne uznemiruje srce vaše...“

Lako je zamisliti tjeskobu i strah apostola za vrijeme Učiteljeve muke
i smrti na križu. S Njim je bilo sve lako.

Bez Njega su u Jeruzalemu mogli očekivati svako zlo.

Pripremao ih je On na to. Govorio je: „Neka se ne uznemiruje srce vaše...“

Pa ipak! Najbolje se bilo zatvoriti u kuću, ne izlaziti van.

Ali, dolaskom Duha Branitelja nestade svakog straha.

Od preplašenih i zabrinutih, Duh učini hrabre i odvažne svjedoke.

To obećanje Duha temelj je naše vjere.

Duh je onaj koji učvršćuje i podiže klonule.

S Duhom Božnjim apostoli su mogli činiti velika djela i znakove.

Crkva Kristova to i danas čini. Ne svojom snagom, nego znakom Duha Kristova.

Kriva religioznost ide za vlastitom promocijom i samohvalom.

Istinska, dubinska, sve čini da se Krist proslavlja u nama.

Koji su takvi, ne čine to s vremena na vrijeme, nego u svakoj prigodi.

U sve vidove života oni unoše Kristovo svjetlo.

Biti nam je takvima svjedocima!

Na zdravim temeljima

Čovjek se rađa i raste u obitelji. Ona je toplo gnijezdo života.

Neke okolnosti umanje i uniše njenu ljepotu i toplinu.

Ona je kršćanima sveto zajedništvo,
temelj širih i većih zajedništava (Crkve, domovine.)

Iznad svega obitelj je duhovno zajedništvo.

I znanost i hladni paragrafi smatraju je jezgrom života temeljem svih temelja.

Što se dogodilo s tim temeljima? Može li i naše vrijeme na njima graditi?

Na zdravim temeljima raste grádevina.

Crkva to zna i sa zdravim obiteljskim temeljima računa, i danas, i sutra.

Znano je da su se i carstva urušavala kad se obiteljski život poljuljao.

Bog je htio obitelj. Otkupljenje dolazi preko obitelji.

Ni Kristova obitelj nije bila bez problema
(nema mjesta u svratištu, bijeg u Egipat...)

Ali, Josip i Marija bili su spremni. „Neka mi bude.“

Kad današnje naše obitelji zahvate krize,
jesmo li spremni istinski prihvatići sve što dolazi?

Jesmo li spremni reći - Neka mi bude?

Srcem do drugog srca

Psalmist kliče:

„Išli su, išli plačući, noseći sjeme sjetveno,
Vraćat će se s pjesmom noseći snoplje svoje!“

Nije li tako i sa nama?

I mi nosimo svoja bremena plačući,
a kad ih s Božjom pomoći donešemo do kraja, vraćamo
se s pjesmom na usnama. A baš te pjesme, radosne pjesme,
jako nam nedostaju.

I kad god nema u nama radosti,
to je znak da se Evandelje - Radosna vijest - nije ukorijenila
u nama. U našu, često mračnu stvarnost, Isus dolazi kao Svjetlost.
Dopustiti da se ta Svjetlost trajno nastani u nama, znači biti vjernik.

Onda nas ta Svjetlost poučava, upućuje, s nama hodi,
lijeci naše slabosti i bolesti.

Koje prožme Svjetlost Isusova, na putu su zdravlja i radosti.
Takvima ne trebaju gatare i vidovnjaci.

Tko Isusu preda sve, dobiva sve.

Kristovu zovu mnogi su se odazvali, ostavili sve, a nisu prikraćeni ni zašto.

Jednom propovjedniku koji je pozivao ljude neznanac reče:

„Želiš li loviti ljude, stavi na užicu vlastito srce.“

To je jedini put, Kristov put. Samo se srcem može do drugog srca.
Isuse blaga i ponizna srca, učini nam srca po srcu svome!

S one strane gitare

Četvrtkom i nedjeljom na večernjim misama gotovo neizostavan dio misnog slavlja je svirka i pjesma koju animira naš župljanin Toni Divić zvani Div. Nadimak zasigurno nije opravdan njegovom visinom, ali u svakom slučaju njegovom predanošću i požrtvovnošću jest. Sve to sakriva svojim stilom „rockera“ koji je s vremenom dobio blažu verziju. Promatraljući ga godinama u meni se pojavila i neizostavna radoznalost kako sve to izgleda s druge strane gitare.

Koliko godina je prošlo od kada si počeo svirati na sv. Misama?

Ne mogu se točno sjetiti mislim da je prošlo već dvanaest godina.

Odakle se pojavio poticaj jednom „rockeru“ da svojim talentom sujeluje u misnim slavljima?

Nisam baš bio ogledni primjerak vjernika koji je išao redovito na nedjeljne mise, više sam nekako bio vjernik od blagdana do blagdana što naravno ne znači da nije bilo osobne molitve i vjere. Osjećao sam veliku zahvalnost Bogu na njegovim intervencijama u mom životu kroz sve bure i oluje koje smo moja obitelj i ja prolazili, što me je u konačnici potaklo da uključim nedjeljnu misu u moj tjedni raspored. Nakon nekoliko nedjelja, neki od mojih prijatelja iz osnovne škole dojavili su tadašnjem župniku don Miji da sviram gitaru i poslao je kao izaslanika don Hrvoja, tad je bio još bogoslov, da me pozove da se ulkjučim tadašnjoj misnoj slavljeničkoj ekipi. I tako je to krenulo.

Kako su izgledali početci?

U početku sam pratio ostale u grupi i svirao kako su i oni, nisam baš razmišljao o redoslijedu pjesama, ja sam samo svirao i pjevao. Meni je to bilo dovoljno, sve dok jednog četvrtka voditelj i drugi gitarist istovremeno nisu su bili spriječe-

ni, pa sam ostao prepušten sam sebi. Tad je počeo pravi izazov. Lako je bilo za vrijeme mise, ali avantura je krenula za vrijeme klanjanja, pogotovao kada je instrumental kao podloga meditaciji. Kako do tada još nisam savladao sve pjesme, snalazio sam se s onim što sam znao, pa su krenula improvizacije. Podloga su bile rock balade koje sam malo začinio da puk ne prepozna.

Opiši nam stav i cilj koji želiš postići s ovim stilom liturgijske glazbe?

Ovo je VIS duhovne glazbe animacijskog tipa, a pjevači nisu profesionalni glazbenici i nikakva glazbena oprema osim instrumenata se ne koristi. Cilj ovakvog načina pjevanja je potaknuti puk na sudjelovanje u pjevanju i prilagoditi opus pjesama karakteru svećenika koji predvodi misno slavlje. Vodeći se pretpostavkom da polovica ljudi u crkvi ima sluha, a ostatak će se „nasloniti“ na onoga tko ima sluh, a jedan mali dio će se uvijek „šlepati“, ali nije bitno, bitno je da sudjeluje. Moj stav je da u globalu sve to skupa solidno izgleda.

Cilj? Ako bude kao do sad i pjevačise i dalje budu srcem davali, zadržati ćemo stvar na ovom nivou, ja ću biti presretan! Naravno i svi su dobrodošli, bez obzira na glazbenu naobrazbu.

Kako funkcioniра VIS Gospe Fatimiske?

Osnovan je prvenstveno kako bi se prilagodilla crkvena glazba na misama za mlade. U početku je VIS sadržavao

većinski članove zajednice Novo rađanje, te kako su se priključivali glazbenici u zajednicu, tako su davali svoj doprinos i VIS-u, a većina sadašnjih članova su župljani. VIS funkcionira kao „živi organizam“ koji raste i smanjuje se, tako da svi su dobrodošli.

Puno se toga s godinama izmjenilo, mnogo kapelana i nekoliko župnika, pa i tvoj stil. Koga bi ovako izdvojio od njih, tko je onako ostavio upečatljiv trag?

Najupečatljiviji trag, neizostavno, ostavio je don Mijo Grozdanić čija je ovo ideja i bila. Uglavnom svima ostalima se svidio ovaj koncept, odobravali su ga i podržavali. Još bih na poseban način izdvojio don Pavu koji je dao veliku podršku VIS-u i aktivno sudjelovao na animiranju novih pjevača, a toliko je karakterno drugačiji od don Mije.

Kako je ovo utjecalo na tvoj duhovni i osobni rast/ promjenu?

Ne mogu pretpostaviti kakav bih bio da nisam dio ove glazbene priče, ali znam u svakom slučaju da me je ovo potaklo na duhovni rad i zadržalo me pod okriljem Crkve.

Uz velik broj pobornika tvog rada, postoji i nekolicina onih kojima se ne sviđa ili ne odobravaju. Kakav je tvoj stav o tome?

Među mojim prijateljima bilo je manje- više žustrih rasprava najviše zbog razmimoilaženja u mišljenjima, uglavnom su to bili ateisti, ali nije nikad bilo zle krvi. A što se tiče kritika vjernika, nije važno što se govori, već tko govori.

Pravo zadovoljstvo mi je bilo popričati s ovim mladim čovjekom, koji svojim životom svjedoči Boga, kojai daruje svoje vrijeme i talent svojoj župnoj zajednici bez ikakve naknade tek uz pokojnu hvalu. Neka ga Božji blagoslov i mir prate cijelog života!

Djeca i Crkva

Sudjelovanje u liturgiji je iznimski doživljaj i neprocjenjivo iskustvo. Takvo čitanje nije obično nizanje rečenica. Riječi koje izgovaramo u crkvi uistinu trebaju doprijeti do srca slušatelja jer potječu sa svetog izvora.

Moram priznati da isprva nisam voljela tu novu ulogu, jer sam se bojala ići pred vjernike. Svaki put bih se tresla od treme i nelagode. Ako bih neku riječ pogrešno izgovorila imala sam potrebu sakriti se od svih i jednostavno nestati.

Kako je vrijeme prolazilo postajala sam sve hrabrija i samouvjerenija. Trema je još uvijek prisutna ali sada u pozitivnom smislu. Danas mi je dragو što sam aktivna sudionica euharistijskog slavlja.

Shvatila sam da su ljudi koje vidim ispred sebe zapravo članovi iste, velike obitelji.

Ne mogu pronaći epitete kojima bih opisala svoj ushit, sreću i spokoj koje osjetim u tim trenutcima.

Svaki vjernik bi trebao iskusiti i proživjeti takve osjećaje.

Želja mi je da ovom pričom potaknem djecu da se pridruže radu naše liturgijske grupe, jer svatko na svoj način proživjava i donosi tekstove Svetog pisma.

Bože moj, u raznolikosti je ljepota.

Leonarda Gambiroža

Hodočašće Župnog pastoralnog i ekonomskog vijeća dolini Neretve

Župnik Župe Prečistog Srca Marijina – Gospa Fatimska – Split, don Pavao Piplica, oformio je Pastoralno i ekonomsko vijeće.

Dana 14. 06. 2016. godine upriličili smo hodočašće Župi Srca Isusova i Marijina u mjestu Vidonje, na granici naše županije.

Ukazana mi je iznimna čast i privilegij da budem članica moje nove obitelji u okviru Crkve.

Iskustva vezana uz moju angažiranost u radu ŽPV-a su veoma pozitivna i ugodna.

Redovito se sastajemo i raspravljamo o različitim problemima i temama vezanim za pastoral Župe.

Naše djelovanje možemo s pravom okarakterizirati kao „jedinstvo u različitosti“.

Kratki prikaz bogate povijesti svoga kraja slikovito nam je opisao župnik don Mladen Margeta. Doznali smo da je ovo područje bilo naseljeno još u doba starih Ilira, o čemu svjedoče brojne gromile i gradine koje su i do danas dobro očuvane.

Brojni arheološki nalazi potvrđuju da su naselja postojala kroz rimsko doba i

u prvim stoljećima poslije Krista. Turci su vladali ovim prostorima tijekom dvestestotinjak godina.

Vidonje je stalno bilo napućeno hrvatskim življem što potvrđuje i gradnja stare župne crkve Svetog Ivana Krstitelja 1616. godine. Nova župna crkva sagrađena je na Mliništima 1975. godine.

Danas je glavna zadaća ove župe (kao uostalom i cijele domovine) demografska obnova.

Euharistijsko slavlje predvodio je (organizator hodočašća) don Pavao Piplica uz asistenciju našeg kapelana don Tonija Šinkovića i don Mladena Margete.

Neobavezni dio izleta odvijao se u živopisnoj delti Neretve, jednoj od posljednjih močvarnih područja na Mediteranu.

Tradicionalnom neretvanskom lađom provozali smo se kroz splet mističnih kanala jezera Kuti obraslih trskom i šašem.

Oduševio nas je cvijet sramežljivog, bijelog lopoča.

Uz ugodnu plovidbu doznali smo mnoge zanimljivosti o biljnem i životinjskom svijetu. Trudili smo se ugledati pod vodom ostatke stare Narone.

Osvježenje smo potražili na živopisnom izletištu „KUTI“.

Blagovali smo tradicionalna nerečvanska jela, a degustirali smo i opjevani brudem od žaba i jegulja. Vrijeme je brzo prolećjelo uz ugodno druženje te radosnu i predanu molitvu.

Mirjana Gambiroža

Sv. Križ

Svjedočanstva hodočasnika, sudišonika korizmenog hodočašća od Križa do Križa (postaje: istovremeni polazak iz crkve Gospe Fatimske i crkve Svetog Križa, do Solina, starom kaštelskom cestom do Trogira do svetošta Svetog Križa na Čiovu.) Održano 1.4.2017.

Prve godine kada je moja zajednica započela s korizmenim hodočašćima na sv. Križ, bila sam u velikim obvezama, posao, fakultet a uza sve to, dva vikenda zaredom prije subote hodočašća već sam sudjelovala na dva duhovna seminara i učinilo mi se razumski "previše" da i taj vikend provedem na nekom hodočašću i tako sam odlučila da neću poći. Tada sam polazila duhovne vježbe i razmatrala sam svaki dan Božju Riječ. Uvijek je za mene Isus imao određeno mjesto na kojem bih ga "vidjela" i gotovo je uvijek bilo isto, osim tri dana prije hodočašća. Ta tri dana slika Isusa bila je stalno na Čiovu, a ja to nikako nisam razumjela. Nisam ni povezala s hodočašćem, jer sam već prije odlučila da neću ići i nisam mislila više o tome. To subotnje jutro kada sam se probudila dočekala me poruka na mobitelu u kojoj mi moji pri-

Putešestije

jatelji šalju blagoslov s pješačkog hodočašća sv.Križu i rekoše mi da me nose u molitvi. Tada su mi se oči otvorile, u meni se nešto pokrenulo! To je bila ta slika u razmatranju! Isus me pripremao na milost koju mi želi dati, a ja sam to odbacila zbog svog kalkuliranja! Osjetila sam kako sam propustila nešto veliko i osjetila silno žaljenje da sam tada dala zavjet svetom Križu da ovo hodočašće nipošto iduće korizme neću propustiti. Tako je i bilo. Jedva sam dočekala početak korizme. Svi hodočasnici koji su me dočekali ispred crkve Gospe Fatimske bili su jako dobro opremljeni. Imali su šeštire, ruksake, sendviče, kremu za zaštitu od sunca... Zbunjeno sam gledala, jer ja nisam ponijela ništa osim krunice. Čak nisam imala ni patike "za hodanje", nosila sam ono u čemu sam svaki dan. Nikada prije nisam bila ni na kojem pješačkom hodočašću i nisam znala kako to izgleda. Samo sam htjela dati Isusu za ljubav barem tu malu žrtvu. Bila sam toliko uzbudjena. Kao

da svakim korakom tih 30-ak kilometara pomažem Isusu nositi križ, a istobno svakim korakom moj korak je postajao lakši. Nisam bila gladna ni žedna, ni umorna, nisam dobila žuljeve niti mi je smetalo podnevno sunce koje je vidno ostavljalo tragove crvenila na mojoj koži, ali ja to ništa nisam osjećala. Čak nisam ni pila vodu kao ostali, iako inače pijem jako puno vode. Ništa mi nije trebalo. Osjećala sam samo kako sam sjeđnjena s Njima i kako hodam stopama Njegove ljubavi i molila da i ja uzljubim svoje križeve i uronim još više u raspetu Ljubav, da umrem sebi u mojim ugoda ma koje me priječe da mogu služiti drugima. Molila sam da me osposobi da Mu služim! Cijelim putem me nosio i pratio me iscijeljujući miris tamjana. Tek na drugom stajanju na okrepnu, potražila sam tu osobu koja nosi tamjanicu, ali tad sam shvatila da nema tamjanice ni tamjana.. drugi su mi rekli da oni ne osjećaju nikakav miris. Gospodin me je silno želio na ovom hodočašću, to je bio prvi put da sam toliko sati neprekidno samo razmišljala o Njegovom Križnom putu i svemu što je učinio za mene moj Isus. Kao da su spale ljske s mojih očiju. To me toliko iscijelilo i oslobođilo. Kao da me obukao u novo ruho. Osjećala

sam novu snagu i kao da sam uronjena u Krista. Kao da Ga mogu dublje razumijeti. Moje su isповijedi postale drugačije, prodornije. Razmatranja još plodonošnija. Poslije toga sam uzljubila pješačka

hodočašća. Kao da sam ih bila gladna. Počela sam posvuda hodati pješice. Kroz proteklih nekoliko godina hodočastila sam pješice više puta do Sinja, Veprica, pa čak i do Međugorja. Gospodin mi je otkrio silinu svoje ljubavi i toliko milosti mi želi dati, a traži od mene jedino to da mu se posve predam i slušam njegove poticaje. Više nisam propuštala priliku za toliku milost da se poklonim svetom Križu! Nema boljeg načina da obogatim moju korizmu! Svake slijedeće godine odlazila sam, pa tako i ove i samo zahvaljujivala. Svako slijedeće moje hodočašće svetom Križu prikazujem Mu za zahvalu za sve što mi je učinio Gospodin!

Sudionik

Teško je izdvojiti ono najljepše...najbolje...teško je izdvojiti ono posebno što dušu podigne u visine ..gore k Gospodinu...

Jesu li to koraci koji idu za Križem i ispunjavaju dušu ponosom jer je Njen Bog ...Ljubav koja se očituje u znaku Križa...

Je li to molitva na usnama hodočasnika...molitva koja ide prema Križu... u nebo...

Je li to pjesma koja izlazi iz srca..i slavi pobjedu Križa...pobjedu Ljubavi....

Jesu li to drage ...svete ..duše koje nam otvaraju vrata svojih domova,,,svoga srca i ugošćavaju pomalo umorne noge...ili je to možda onaj starac koji videći Križ skida šešir u znak poštovanja i na sebe stavlja znak Križa....

Je li to onaj trenutak kad uđemo u crkvu na Čiovu i gledajući sveto Raspešlo...srce kaže svom Bogu "Evo me Gospodine dodođoh ti se pokloniti i predati se Tebi.....

Mislim da je to sve odjednom i još više...ono što duša ne može riječima iskazati ,ali tu je u grudima je svakog hodočasnika...

I zato idemo već 7. godinu za redom...i zato to hodočašće još živi ...jer ujedinjuje Stvoritelja i stvorenje u jedno...ujedinjuje u Ljubav na Križu....

"Najvažnije je da smo ove godine, makar na simboličnoj razini krenuli i iz crkve Svetog Križa u Velom Varošu. Sigurna sam da ovim hodočašće "OD KRIŽA DO KRIŽA" postaje trajna baština naše crkve i veliko javno svjedočanstvo naše vjere u VRIJEME KORIZME! Ove dvije startne pozicije,"GOSPA FATIMSKA" I "SVETI KRIŽ" su puni simbolike, ISUS I MARIJA-PIETA, I KAO ZNAK NAŠEG ZAJEDNIŠTVA! Svi se ulijevamo u RIJEKU DUHA SVETOГA, RIJEKU ZAJEDNIŠTVA, kao pritoci, sa svih strana!"

Putešestije

“Ja hodočastim Svetom Križu za obraćenje hrvatskog naroda i cijelog svijeta. To je križ praštanja- pomirenja-izbavljenja. Narode moj! Izmučeni, poniženi, porobljeni, opljačkani, iskrvavljeni, napačeni. Vidim tvoju bol. Vrati se SVOME BOGU. Povest ču te i zaštiti. Ne boj se!”

“Na ovom hodočašću KAD SMO STALI ISPRED CRKVE U KAŠTELIMA I MOLILI ANDEO GOSPODNI osjetio SAM KAKO ME BOG POTIČE DA VISE MOLIM”. Ivan, 10 godina

Ove godine bilo je moje prvo hodočašće u svetište sv. Križa na Čiovo!! U svome srcu osjećala sam da me Isus zove da mu dođem pješice, da ga slijedim na Njegovom križnom putu da mu pomognem u Njegovom Spasiteljskom djelu koje je On imao podnijeti kroz Veliki Tjedan. Hodočašće je bilo milosno i radosno, ispunjenom molitvom i blagoslovima. Zahvaljujem Gospodinu na ovom hodočašću jer dok sam nosio križ putem učinio mi se je činio lakšim, a na kraju gledajući Njega raspetoga, uvidjela sam smisao svoga križa!! Hvala Mu na milosti što sam mogla hodati 30 km bez bolova i s velikom radošću i mirom u srcu. Vidimo se dogodine!!

Ići za križem... što je značilo za mene hodočastiti na Ciovo ? Bez obzira na osobnu nakanu i motive odlaska u konačnici tj naposljetku je sasvim drugo značenje: Zajedništvo ponajprije...iako sam se odlučila sama na odlazak bez dogovora s prijateljima. Zajedništvo u žrtvi za Gospodina. Hod u zajedničkoj molitvi, u zajedničkom trpljenju...u zajedničkim bolovima , u zajedničkoj radosti što smo Kristovi, što idemo za Njim...u svakom pogledu i brizi jedni za druge...djeljenju svega sto imamo, od fizičkog: hrane, lijekova (tableta protiv bolova, magnezija ...) do emocija i duhovnog...Zajedništva na koje nas je pozvao kako kaze Ps 34 : U Njega gledajte i razveselite se...

Hodočašće Vijenca žive krunice u Zadar i Nin (održano 25.03.2017.)

Kad sam dobila poruku mogu li napisati nešto o našem izletu u Zadar i Nin, prvo mi je proletjela misao „Ooo... pa prošlo su od toga već 23 dana“.

Međutim potpalio je Duh Sveti vatrnu mome srcu i sve jeoživjelo, evo kao da je sada. Što sam više razmišljala, prisutnost našeg odlaska bivala je sve to bliža.

Prekrasno vrijeme, autobus pun vjernika, atmosfera pozitivna, nakane raznorazne i osjećam kao da smo svi jedna velika obitelj.

Nas pedesetak, u tako malenom prostoru, kao da smo si, svi nekako bliži, bez obzira što se svaki dan vidimo u crkvi. Svi smo kao jedno, lica nam zrače, osmijeh na usnama, ljubav u očima. A što reći, „Bog nas je uzeo pod svoje“.

Kilometri se uvećavaju, kad gle, glas

našeg župnika priča nam povijest krajobraha kojim prolazimo. Predivno iskustvo. Uvidjela sam koliko sam puno toga zaboravila i kako je bogata naša hrvatska povijest. Uvijek kada putujem, razmišljam kako prolazim mjestima gdje se nekada davno živjelo, a sada vlada pustoš, jer zemlja, kamenje i vrijeme nanose sloj na sloj ljudskog života, ..., a valjda je to cijena „civilizacije“. Zahvaljujući našem župniku, sada znamo da su mnoga brda, koja se nalaze na trasi autoceste, nekada bile utvrde, izvidnice..

Bog nam je podario župnika koji je kao enciklopedija, koji nam je neumorno pričao i učio nas. Hvala dragom Bogu na njemu.

Stigli smo u Zadar. Grad u kojem su se naselili Iliri još u 7. i 6. stoljeću prije

Krista. Između 5. i 6. stoljeća u Zadru se razvija kršćanstvo. Obilazimo crkvu Sv. Stošije/ Anastazije i razne druge antičke znamenitosti.

Naš cilj je bio odlazak u crkvu, u kojoj se nalazi škrinja sv. Šimuna. To je isti Šimun koji je držao dijete Isusa kada su ga roditelji donijeli prikazati Gospodinu. Onaj isti Šimun koji je živio i vjerovao kako bi ugledao Spasitelja, onaj isti koji je, kada je video Isusa, rekao: „Sad otpuštaš slugu svoga Gospodine...“ Onaj isti koji je rekao Bogorodici „I tebi samoj će mač boli probosti dušu...“.

Trnci mi prolaze tijelom, mislim koliko je velika bila njegova vjera u Gospodina, koliko je ljubio Gospodina, koliko je veliku nadu imao, koliko je veliko srce imao, srce veliko kao nebo... Gospode Bože daruj nam takvu vjeru, ljubav, nadu, srce. Zahvaljujem Ti bože što nam ostavljaš svjedočke koji nam trebaju biti

primjeri i od kojih možemo naučiti kako živjeti vjeru.

Često me prati misao kako smo mi sve dobili „na gotovo“. Prvim kršćanima nije bilo lako živjeti i svjedočiti vjeru. Isusovi učenici i Bogorodica, su nam sve ostavili zapisano. Sve nam je do u tančine objašnjeno: i život i smrt i život vječni. Rekao nam je Isus i kako ćemo moliti i kako se braniti od napasti i kako ljubiti, sakramente nam je ostavio, za nas je zadobio Nebo. Ostao je s nama i Majku nam je svoju ostavio. Pa što još hoćemo? Imamo tolike proroke i tolike svete ljude koji su zabilježili ovu povijest od Kristova rođenja, o kojima je toliko knjiga napisano.

Ne moram napominjati da nam je naš župnik don Ante neumorno pričao o povijesti gotovo svakoga kamena. Uši su nam bile kao u slona, oči kao u maloga djeteta što sve sluša s velikim zanimanjem, a duša kao u raju, okupana, osuncana, obnovljena...

Sljedeće mjesto našeg posjeta bio je

gradić Nin. Najstariji hrvatski kraljevski grad. Dosejavanjem Hrvata na ove prostore, krajem 6. stoljeća, Nin postaje prvo hrvatsko kulturno, vjersko i političko središte. Crkva sv. Križa je najpoznatija ninska građevina koju često nazivaju katedralom, a zapravo je bila zavjetna građevina koja je ondašnjem pučanstvu bila i sat i kalendar.

Volim svoju domovinu Hrvatsku i znam da se nismo svi mi slučajno rodili baš ovdje i baš sada i baš u okruženju ovih dragih ljudi.

Bilo nam je lijepo, ali normalno, najljepši od svih darova koje smo dobili, bila je svakako sveta Misa u kojoj smo zahvaljivali Bogu, u kojoj smo slavili Isusa i Majku Mariju, u kojoj smo primili Živoga Boga i naša tijela postadoše Svetohraništa.

Kao i odlazak, tako je i povratak u Split, bio pun veselja, znate kako su ono rekli kada ih je obuzeo Duh Sveti, „kao da su se slatkoga vina napili“ to su govorili oni koji nisu iskusili ili nisu dali da ih Duh Božji dotakne. Dao Bog svima iskustvo ljubavi i zajedništva s Bogom.

Bio je to jednodnevni izlet o kojem bi se mogla napisati knjiga. Jedan dan bogat, Bogom ispunjen, pa se riječi teško mogu prenijeti na papir.

Lidija Topić

Ovo hodočašće je svojevrstan poklon koji je Gospa poklonila članovima svoga Vjenca. Meni osobno veliki to dokaz Njene ljubavi i brige za svoje vrijedne članove koji svakodnevno prikazuju svoje desetice krunice i žrtve kroz godinu, dokaz uslišanih molitava i dar velikih milosti.

Kada smo u listopadu otpočinjali novu „sezonom“ na blagdan Gospe od Ružarija nisam ni slutila da će se broj čalnova udvostručiti. Tada sam primjetila kako Majčica okuplja svoju dječicu oko sebe ujedinjujući ih kao tratinčice u vjenac.

Svake godine planiramo neko hodočašće, ali ove godine zbog bolesti našeg župnika i njegovog izbivanja, nisam imala hrabrosti razmišljati o njemu, a kamo li izustiti ikome, ali sve to nije zaustavilo ideju koja se rodila u srcu o posjetu sv. Šimunu.

Puno puta sam čula kako Bog svojoj ljubljenoj djeci stostruko daje, čak i ono što je nazamislivo, ali sada sa sigurnošću uistinu to i tvrdim. Uoči Božića u našu Župu je stigao župni upravitelj, što je upalilo lagantu nadu u meni. Jednom prilikom, onako ispod glasa, spomenula sam našem kapelanu don Toniju ideju o hodočašću za Zadar, što je načuo naš župni upravitelj i pun entuzijazma ponudio se da ide s nama. E sad kako se Majčica pobrinula da nas Bog obdari? Od trenutka uoči Božića, kada nismo imali župnika, kada je ideja o hodočašću bila nadobudna, dolazi trenutak kada plan kreće u realizaciju. Imamo duhovnika i stručno turističko vodstvo, sve u jednoj osobi i to kako nismo ni sanjali, župnika i pravog pravcatog arheologa sve u jednoj osobi! Taj dan u Zadru zašli smo u kutke otkrivene samo povlaštenima a isto tako smo se i duhovno osjećali. Uistinu Majčica molitve svojih tratinčica brižno prinosi Bogu, a on njene molbe ne odbija! I to stostruko!

Maja Duspara

Don Jure Juginović

Rođen je 16.srpnja 1935. u Dubravi kraj Splita od oca Petra i majke Mile rođ. Sinovčić.

Za svećenika je zaređen 12.srpnja 1958. godine.

Vršio je svećeničku službu u župi Muć Donji od 1959-1963, Mravince-Kućine od 1963-1974., od 01.svibnja 1974. godine do 15.rujna 1979.godine u Župi Prečistog srca Marijina, Gospe Fatimske – Škape u Splitu., od 1979. do 1980. u

Kaštel Sućurcu, od 1980 do 1988. u Svetištu Gospe od Dobrića u Splitu.

Ponovno je u našoj župi od 20.studenoga 1988. godine do 24.kolovoza 2005., a od tada je zbog bolesti u miru.

U svom svećeničkom pastoralnom djelovanju pohodio je navješćujući Radosnu vijest 207 župa od Grada Zadra do Dubrovnika.

O svom svećeničkom životu napisao je u pozivu za ZLATNU MISU :

...Bogu zahvaljuje na daru svećeništva,da je njegovo služenje bilo na slavu i čast Božju, na čast Svetе Crkve, Katoličke, na ponos Hrvatskom narodu i za uzdignuće i uspjeh i duhovni i materijalni uzrast Lijepe naše Hrvatske Domovine.

Ove misli je prenosio i odgajao mlade u našoj župi.

Preminuo je 14.lipnja 2011. godine, te je pokopan u rodnoj Dubravi.

. dr Danica Tandara,

„Naša župa je bila oaza vjere u moru ateizma tadašnjih Blatina. Svi iz OŠ Ranko Orlić, današnje Blatine-Škrape su nas krivo gledali kad bi išli tamo na vjeronauk ili misu. Tako je to tada bilo... „, Zoran Deković.

„Ljudi koji su dolazili u crkvu bili su vjernici i Hrvati i među nama je vladalo potpuno povjerenje jer u to vrijeme smo svi bili spremni na bilo koji vid žrtve. Svak od tih vjernika je junak i bio je istinsko svjetlo Kristovo. Vadrina i odsjaj tih ljudi donosili su nadu ostalima. Stalno smo molili i sanjali svoju domovinu, župu i crkvu.“ Martin Čelan.

UTVRĐIVANJE GRADIVA

Seoski župnik svake nedjelje od riječi do riječi pročita istu propovijed. Vjernicima je konačno dojadilo slušati iste riječi, pa njihovi predstavnici odlučiše požaliti se biskupu. Po biskupovož želji generalni vikar je trebao osobno ispitati kako stvari doista stoje. Jedne nedjelje nenajavljenod dođe u crkvu i sakri se iza stupa. Nakon mise okupi vjernike koji su se žalili i s njima ode u sakristiju. Pred župnikom ih upita:

* Je li svećenik i danas doslovce ponovio istu propovijed?

- Doslovce - odgovoriše mu gotovo uglas.

* Jeste li namjerno opet ponovili istu propovijed? - sada generalni vikar upita župnika.

- Naravno da sam je namjerno ponovio. A mogu li ja sada njih nešto pitati?

- dometnu župnik.

* Pitajte! - reće mu vikar.

- Tko od vas, dragi moji vjernici, zna de ukratko izreći glavne misli iz moje da-

našnje i više puta ponavljane propovijedi? Nastade mūk, a, pošto nije dobio nikakav odgovor, župnik objasni uvaženom gostu da ne može ići dalje dok mu vjernici ne svladaju staro gradivo.

PREKASNO JE...

Dama dolazi u prodavaonicu knjiga i moli trgovca da joj preporuči neku knjigu za bolesnoga muža.

* Neku s vjerskim sadržajem? - pita prodavač.

- Ne, sada je za to prekasno, već mu je krenulo nabolje!

VRIJEDI POKUŠATI!

* Velečasni, mogu li spasiti svoju dušu - pita škrtac na umoru - ako Vam za Crkvu dam 10.000 kuna?

- Pa, nisam siguran i ne mogu Vam garantirati, ali na Vašem mjestu ja bih ipak pokušao - reće župnik.

KRŠTENJA I OBRAĆENJA

Dvojica misionara, franjevac i isusovac, nakon zajedničkoga godišnjeg

susreta govore jedan drugome da će na idućem susretu opet vidjeti tko je u međuvremenu više osoba pridobio za Krista. Nakon godinu dana našli su se opet zajedno. Fanjevac ponosno reče svom kolegi:

- U ovoj godini krstio sam 764 novo-rođenčadi!

* Nije loše - odvrati isusovac - a ja sam samo obratio plemenskog poglavicu i vrača...

PREMJEŠTAJI

U maloj i zbitoj seoskoj župi u tijeku je premještaj i smjena župnikâ. Novoimenovani župnik posjetio je svoga odlažećeg kolegu, da bi od njega čuo važnije pojedinosti o župnoj zajednici koju će uskoro voditi. Najviše ga je zanimalo kavki su ljudi njegovi novi župljani. Na to pitanje iskusni župnik mu šapne na uho: "Gadni ljudi, ali... dobri katolici!"

BLITVA

Prije za njega najmrže večere moli mali Ivica: "Blagoslovi, Bože, nas i jelo

koje si nam udijelio u svojoj darežljivo-sti...", pa promrmlja: "I previše si darežliv s tom blitvom!"

VJEROUCITELJSKE MUKE

Vjeroučitelj ispituje učenika:

* Tko je ustanovio brak?

- Bog.

* Točno! A gdje ga je ustanovio?

- U raju.

* Dobro. A kojim riječima?

- Onimako je jere kao Adamu: "Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene..."

* Da!? Evo ti jedinica, a ti provjeri zašto!

GOVORITE LI U SNU?

Psihijatar se obraća slavnomu propovjedniku, kojemu je s vremenom malo pozlilo:

"Govorite li u snu?"

"Ne", spremno će propovjednik, "ja samo govorim dok drugi spavaju!"

UKAZANJA U FATIMI

PRVO UKAZANJE – 13. SVIBNJA 1917.

Prvo ukazanje u Cova da Iriji, u kojem je Gospa zatražila da se vraćaju na to mjesto kroz idućih šest mjeseci.

DRUGO UKAZANJE – 13. LIPNJA 1917.

Drugo ukazanje, u kojemu pastiri vide Bezgrješno Srce Marijino okrunjeno trnjem.

TREĆE UKAZANJE – 13. SRPNJA 1917.

Treće ukazanje, u kojemu su im objavljena tri dijela tajne: prva dva dijela objavljena za javnost 1942., a treći 2000.

ČETVRTO UKAZANJE – 19. KOLOVOZA 1917.

Četvrto ukazanje, na polju Valinhos Gospa obećava vidiocima da će u listopadu učiniti čudo.

PETO UKAZANJE – 13. RUJNA 1917.

Peto ukazanje, u kojemu Gospa traži da se nastavi moliti krunica da se izmoli završetak rata.

ŠESTO UKAZANJE – 13. LISTOPADA 1917.

Šesto ukazanje, u kojemu su pastiri vidjeli Svetu obitelj; veličanstveno znamenje – “Čudo Sunca” ili “ples Sunca”.